

Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni seaduse (edaspidi ÜVVKS) § 14 lg 9 sätestatakse, et Konkurentsiamet (edaspidi KA) koostab ja avalikustab oma veebilehel „Veeteenuse hinna arvutamise soovituslikud põhimõtted“ (edaspidi Juhend). Nimetatud Juhendi osas sai KA turuosalistelt ligi 200 arvamust ja ettepanekut. Alljärgnevalt esitatakse KA vastused turuosaliste arvamuste ja ettepanekute kohta.

nr	Ettepaneku/märkuse esitaja	Ettepaneku/märkuse sisu	KA vastused
1 27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kuna meetodika projektis ei võeta arvesse ühtegi rahvusvaheliselt tunnustatud regulatsiooni põhimõtet, soovime tungivalt, et AS Tallinna Vesi ei ole välja toodud osapoolena, kes oli kaasatud selle meetodika väljatöötamisse.	Muudatus Juhendisse: asendatakse sõnastus "väljatöötamisel osalesid" sõnastusega "küsimisi arvamust".
2 27.09.2010 nr. 209	EVEL	Soovime rõhutada, et esitatud sisuga regulatsioonil ei ole midagi ühist EVEL-i seisukohtadega. Lubame kasutada viidet EVELile vaid juhul, kui arvestate kõigi meie poolt käesolevas kirjas ja selle lisades esitatud seisukohtadega ning muudate regulatsiooni vastavalt.	vt. p 1
3 27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Regulatiivses raamistikus tuleks selgelt määratleda ja põhjendada regulatsiooni eesmärgid ning regulatiivne raamistik tuleks üles ehitada nii, et see vastaks seatud eesmärkidele.	KA on koostanud Juhendi vastavalt ÜVVKS § 14 ning käsitletud kõiki seaduses sätestatud asjaolusid. Üldiste regulatsiooniprintsiipide kajastamist Juhendis ei ole välja toodud, vältimaks olulistelt ja seaduses sätestatud punktidest kõrvalekaldumist.
4 27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Regulatsiooni eesmärk ja regulaatori roll ja ülesanded on kirjeldatud kasutades väga piiratud ja erapoolikut lähenemist. Regulatsioon peab olema läbipaistev, stabiilne ning võimaldama ettevõtetele teha mis tahes pikaajalisi investeerimisotsuseid tõstmaks teenuse kvaliteedistandardeid või parandamaks kvaliteeti.	KA roll ja tegevuse eesmärgid on sätestatud KA Põhimääruses ja eriseadustes s.t antud juhul ÜVVKS-s. KA on reguleerinud energiasektori monopoolseid ettevõtteid aastast 2002 ühtsete, järjepidevate ja kindlate printsiipide alusel. Juhend " Veeteenuse hinna arvutamise soovituslikud põhimõtted" tugineb muuhulgas Euroopa Liidu energiasektori ettevõtetele tegelikult rakendatavale regulatsioonile. vt. p 3

5	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Miks eelistatakse tulususel põhinevat regulatsiooni? Selguse ja läbipaistvuse huvides peaks eelnoü esitama kõik regulatiivsed mudelid, ning selgitama, miks ühte neist on eelistatud.	Juhendi koostamisel on lähtutud ÜVVKS § 14 sätestatust. ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 sätestab, et veeteenuse hind peab tagama muuhulgas põhjendatud tulukuse investeeritud kapitalilt
6	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Paika peaks panema selged, ühtsed analüüsimis-ja aruandlusjuhised järgmise, kuid mitte ainult, informatsiooni osas: Informatsioon peamiste teenustasemete näitajate kohta – veekvaliteet ja surve, katkestused veevarustuses, kanalisatsioonummistused, jne; Finantsmõõdikud – varade täiendamine, hooldus ja amortisatsioon varatüüpide lõikes ja varade eluiga, kulutused eesmärkide lõikes; Mittefinantsmõõdikud – näiteks teenindava elanikkonna suurus, uued liitumised, toodetud vee maht koos veekadudega ja tarbijateni viidud vee kogusega, veevarustustorustiku pikkus, inspekteeritud, renoveeritud ja uuendatud kanalisatsioonitorustik. Reguleeritud tegevuse finantsaruandluse info – kasumiaruanne, bilanss, rahavoogude aruanne, tegevuskulud ja kapitalikulu teenuste lõikes	Nimetatud näitajaid käsitletakse ettevõtja hinnataotluse analüüsimisel (vt. KA kodulehekülj: Energeetika –ja veeteenistus/Hinnaregulatsioon/Hinna kooskõlastamine/Vesi/ hinnataotluse vormid)
7	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kas veesektori meetodikas ei peaks olema kehtestatud samasugused/vägagi sarnased eesmärgid elektrihinna regulatsiooniga(elektriteenuse tarbijate kaitse; regulatsioonivõtete kasutamine, mis võimaldavad ettevõtetel jääda majanduslikult ja finantsiliselt elujõuliseks, s.o katta jooksvad ärikulud ja finantseerida oma- ja võõrvahendite arvelt vajalikke investeeringuid; luua ettevõttele piisav motivatsioon oma tegevuse efektiivsemaks korraldamiseks ja töökindluse tõstmiseks; tagada investoritele vastuvõetav tulu nende poolt investeeritud kapitalilt	vt. p 3

			ehk vähemalt samaväärne tulu, mida nad saaksid teistelt sama riskiastmega investeringutelt?	
8	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Rahvusvaheliselt tunnustatud regulatsioon on laiem kui ainult hinnaregulatsioon ning seetõttu on oluline laiendada seda, mida see regulatsioon tegelikkuses tähendab. Mis tahes tunnustatud parimatel praktikatel põhinev regulatsioon võtab arvesse klientide huve, kuid tariifimehhanismi kaudu peab regulaator tagama vee-ettevõtete finantsilise elujõu, leidma vahendid efektiivsuse suurendamiseks ning tagama aktsionäridele vastuvõetava tulu. Selle põhjal võib vee-ettevõtete jaoks väljatöötatud meetodikat pidada diskrimineerivaks võrreldes elektritootmise valdkonna regulatsiooniga ja gaasisektori regulatsiooniga, mille mõlema puhul on regulatsioonis välja toodud vastavad eesmärgid.	vt. p 3. Veesektori reguleerimine toimub mujal maailmas valdavalt kohalikke omavalitsuste põhiselt (v.a Inglismaa, Prantsusmaa) mistõttu on Euroopa Liidu erinevates administratiivsetes üksustes rakendatavat regulatsiooni võimatu koondada. KA-l on olemas andmed ja võtted reaalselt rakendatavast regulatsioonist monopoolsetele ettevõtjatele energiasektori baasil. Monopoolsete ettevõtjate regulatsiooniprintsiibid ei sõltu valdkonnast s.t energiasektori regulatsiooniprintsiibid on sarnased veesektori regulatsiooniprintsiipidega, seega diskrimineerimist ei toimu.
9	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kas energiasektor on parimaks võrdlusaluseks veesektori regulatsioonile? Leiame, et meetodika väljatöötamisel peaks arvesse võtma veesektori rahvusvaheliselt tunnustatud regulatsiooni põhimõtteid.	vt. p 4 ja 8

10	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kuidas KA võtab arvesse AS Tallinna Vesi erastamislepingu põhitingimusi. Täna on kõik tingimused täidetud, kuid ometigi ei ole ühtegi neist tingimustest võetud arvesse ei monopolidele hinnapiirangute kehtestamise seaduse ega KA meetodika projekti koostamisel. KA peaks enne regulatsiooni rakendamist vähemalt arutama ettevõtte ja selle aktsionäridega algse erastamise tingimusi.	KA lähtus Juhendi väljatöötamisel ÜVVKS-st. ÜVVKS § 14 lg 2 tulenevalt kujundatakse veeteenuse hind selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud: 1) põhjendatud tegevuskulude katmine; 2) investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks; 3) keskkonnanõuete täitmine; 4) kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmine; 5) põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt; 6) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanaliseerimise arendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava alusel konkreetsetes arenduspiirkonnas, kus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühendatakse rohkem kui 50 protsenti elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 1999. aasta 22. märtsi.
11	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Kavandatavad regulatsiooni muudatused ei anna piisavat informatsiooni selle kohta, miks on vaja Eesti veesektorit reguleerida ning reguleerimise eesmärgi ei ole selgelt määratletud.	ÜVVKS näeb ette vee-ettevõtjate, kui monopolsete ettevõtjate, tegevuse regulatsiooni.
12	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Kas juhendi aluseks olev meetodika põhineb Konkurentsiameti poolt välja töötatud uutele alustele või on tegemist praktikas kasutusel olnud ja kättesaadava meetodikaga? Viimasel juhul palume viiteid alusmeetodikaga tutvumiseks.	Juhendi väljatöötamisel on lähtutud pika-ajaliselt kehtinud monopolsete ettevõtjate regulatsiooniprintsiipidest. (vt. KA koduleheküljel avalikustatud teiste sektorite regulatsiooniprintsiipe – Meetodikaid ja Juhendeid).
13	27.09.2010 nr LV-1/6621	Tallinna Linnavalitsus	Kuna regulaatori jaoks on mugav jätta endale õigus valida müügigitu piirmäär ja hinna piirmäär meetodite vahel kunagi hiljem, on siinkohal tegemist niivõrd olulise otsusega (mis mõjutab kapitalikulu, klientidele kehtestatava hinna muutlikkus jne), mistõttu oleks vaja juhendis määratleda asjaolud, mille puhul KA eelistaks ühte või teist regulatsiooni	Vastavalt ÜVVKS § 14 ² kooskõlastatakse konkreetset veeteenuse ning põhiteenusega seotud hinnad. Seadus ei sätesta nimetatud teenuste osas piirhindade kooskõlastamist.

			põhimõtet.	
14	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 2	Tallinna Linnavalitsus	Juhendi eessõnast ei selgu, mis kaalutlustel on aluseks võetud energiasektori regulatsioon. Kvaliteediaspektist on need kaks sektorit täiesti erinevate keskkonna-, kvaliteedi- ja ohutusnõudmistega, mis mõjutavad hinnakujundust sootuks erinevalt. Sihtasutus juhib tähelepanu ka asjaolule, et ÜVKS § 14 lg 2 p-d 3 ja 4 ega ÜVKS muud sätted ei piira, et hinnaga peab olema tagatud vaid õigusaktides sätestatud nõuete täitmine	vt. p 6, 8 ja 12
15	27.09.2010 nr. 209	EVEL	Eessõnast ei nähtu, mis kaalutlustel on aluseks võetud energiasektori regulatsioon ja piirdutud vaid hinnaregulatsiooni peatükkidega ning välistatud on kvaliteediregulatsiooni põhimõtted?	vt. p. 6, 8 ja 12
16	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	On üllatav, et arvestatud on ainult hinnaregulatsiooni elementidega ning kõik kvaliteediga seotud aspektid on välja jäetud, mis ei ole kooskõlas rahvusvaheliselt tunnustatud regulatsiooni põhimõtetega.	vt. p. 6, 8 ja 12
17	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	On positiivne, et tunnustate, et 'infrastruktuuri ettevõtjate tegevus omab olulist mõju kogu ühiskonnale ja majandusele', kuid on kahetsusväärne, et väite 'pakkuda tarbijaile kaitset monopolide omavoli vastu' all olete võtnud arvesse ainult klientide hinnatundlikkust ning täielikult eiranud nende ootusi toodete ja teenuste kvaliteedi osas.	vt. p. 6 ja 10.
18	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	KA-l tasuks luua sõltumatu monitoorimise ning auditeerimise protsess, et tagada teenusstandardid.	Juhend on mõeldud veeteenuse hinna arvutamiseks, mitte teenusstandardite väljatöötamiseks. Teenusstandardite väljatöötamine ei ole ÜVVKS-st ega muudest seadustest tulenevalt KA kohustus.
19	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Regulatsioon peaks täpsustama, kuidas andmeid kontrollitakse ja hinnatakse?	Andmeid kontrollitakse vastavalt Haldusmenetluse seadusele, Konkurentsiseadusele ja ÜVVKS-le ning ka Juhendis toodud printsiipidele.

20	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Soovitame vaadata Ofwat'i (so UK regulaator) poolt kasutatavat kvaliteedi hindamist. Ofwat hindab ettevõtete kvaliteeti järgmistes valdkondades: Veevarustus (joogivee kvaliteet, surve, katkestused, piirangud, jne); reovee ärajuhtimise teenus (üleujutuste oht ja juhtumid, jne); Klienditeenindus (kliendikaebused ja –rahulolu, reageerimisaeg probleemide lahendamiseks); keskkonnaalane mõju (vastavus keskkonnaalasele seadusandlusele).	Oleme tutvunud + vt. p 18.
21	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Soovitus aluseks võtta UK ja paljudes teistes EL riikides veesektori reguleerimisele eelneva konsultatsiooniprotsessi (Regulaator avaldab omapoolsed seisukohad (Green paper), seejärel kutsutakse kokku töörühmad, nõupidamised, foorumid, konverentsid).	KA kaasas juhendi väljatöötamise järgnevad osapooled: Keskkonnaministeerium, Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium, Keskkonnainvesteeringute Keskus, Eesti Vee-ettevõtete Liit, Eesti Linnade Liit, Eesti Maaomavalitsuste Liit, ning Tallinna, Tartu, Pärnu, Narva Linnavalitsused; AS Tallinna Vesi, AS Emajõe Veevärk, AS Pärnu Vesi, Narva Vesi AS, AS Tartu Veevärk.
22	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Eelnõus pole selgelt kirjeldatud, kuidas hinnaregulatsiooni meetmed tagavad ettevõtjate võimekuse finantseerida oma tegevust?soovitus: analoogselt UKga tasuks KAI defineerida finantsnäitajad, mille jälgimine tagaks vastuvõetava teenuse ja hinna ning finantseerimisvõime.	Hinnaregulatsioon lähtub ÜVVKS § 14 lg 2, mille kohaselt veeteenuse hind kujundatakse selliselt, et vee-ettevõtjal oleks tagatud: 1) põhjendatud tegevuskulude katmine; 2) investeeringud olemasolevate ühisveevärgi ja -kanalisatsioonisüsteemide jätkusuutlikkuse tagamiseks; 3) keskkonnanõuete täitmine; 4) kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmine; 5) põhjendatud tulukus vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt; 6) ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni, sealhulgas sademeveekanalisatsiooni arendamine ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kava alusel konkreetsetes arenduspiirkonnas, kus ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga ühendatakse rohkem kui 50 protsenti elamuid, mille ehitusluba on välja antud enne 1999. aasta 22. märtsi. vt. ka juhendi p 7.4
23	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	On keeruline mõista, kuidas keegi on võimeline metoodikat rakendama sarnaselt ja ühetaoliselt ebavõrdse kohtlemise vältimiseks, kui ei ole määratletud ühtegi väljundit, so. kvaliteedi- ja teenusestandardid.	vt. p 6

24	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Tavaliselt sisaldavad vee-ettevõtjate regulatiivsed eesmärgid tehnilisi parameetreid (n: teenusekatkestused, lekkemäärad, survekõikumised, keskkonnanõuetest kinnipidamine, vee keemiline kvaliteet, kliendi teenindamise kvaliteedi parameetrid	vt. p 6
25	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Regulatsioon peaks sisaldama viiteid teenus- ja kvaliteedistandarditele.	vt. p 6. Tulenevalt seadusest ei kuulu teenus- ja kvaliteedistandardite väljatöötamine KA kohustuste ja õiguste hulka.
26	27.09.2010 nr LV-1/6621	Tallinna Linnavalitsus	Kes vastutab teenuse tasemete seadmise eest kaitsmaks linnaelanikke ebakvaliteetse toote ja/või teenuse eest?	vt. p 6. Vee-ettevõtja on kohustatud järgima oma tegevuses Eesti Vabariigis kehtivaid seadusi. Samuti on vee-ettevõtja vastutav osutava teenuse kvaliteedi eest ehk selle eest, kui seadusi eiratakse.
27	27.09.2010 nr LV-1/6621	Tallinna Linnavalitsus	Kes täidab kvaliteediregulaatori rolli? Kas Konkurentsiamet loob oma asutuse, sarnaselt Sihtasutusele, vee-ettevõtjate tegevuse jälgimiseks ja auditeerimiseks?	vt. p 6. Joogivee kvaliteeti puudutavad küsimused, samuti järelevalveorganitega seonduv on ära toodud veeseaduses.
28	27.09.2010 nr LV-1/6621	Tallinna Linnavalitsus	Kas hetkel kehtivaid ja kokkuleppelisi, st õigusaktidele täiendavaid teenuse tasemeid austatakse tariifikujunduses ning seega ei toimu mis tahes leebumist praegu kehtivatest standardites?	Konkurentsiamet eeldab teenusstandardite paranemist või püsimumist vähemalt saavutatud tasemel.
29	27.09.2010 nr LV-1/6621	Tallinna Linnavalitsus	Kas tariifide kehtestamise hinnakujunduse diskussiooni mis tahes aruteludesse kaasatakse ka linn? See on eriti oluline kui linn peab ka edaspidi täitma kvaliteediregulaatori rolli ning samuti tagama Linna arengukavas sätestatud linna poolt võetud kohustuste täitmise.	ÜVVKS § 14 ² lg 10 tulenevalt on KA-l kohustus küsida valla- või linnavalitsuselt arvamust hinnataotluse vastavuse kohta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale.
30	27.09.2010 nr LV-1/6621	Tallinna Linnavalitsus	Kui Konkurentsiamet otsustab, et tariife on tarvis muuta, siis kuidas ta selgelt demonstreerib Tallinna linnale ja Tallinna elanikele, miks praegune hinna ja kvaliteedi suhe ei ole enam kohane? Selleks on tarvis koostada hinna ja kvaliteedi suhte kohta võrdlus Eesti omavalitsuste erapooletult valitud näidiskogumi lõikes.	Haldusmenetluse seadusest tulenevalt teeb KA hinna kooskõlastamise kohta lähtuvalt ÜVVKS-st motiveeritud otsuse.

31	27.09.2010 nr LV-1/6621	Tallinna Linnavalitsus	Kuidas tagab Konkurentsiamet, et hinna kooskõlastamisel hinnapiirangute kehtestamine ei viiks osutatava teenuse kvaliteedi languseni?	vt. p 6, 22 ja 28
32	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	Kuigi lubatud kulud võivad tähendada mahukamat võrdlust teiste ettevõtetega ning põhjalikumat analüüsi, mis on soovitatav, ei näi KA soovituslik juhend sisaldavat motivatsioonimehhanisme, mis võiksid anda põhjust ettevõtte tegevuse efektiivsemaks muutmiseks ja mis tavaliselt on majandusregulatsiooni üheks peamiseks põhimõtteks. 12-kuulise regulatsiooniperioodi kasutamine ei ole kooskõlas motivatsioonil põhineva regulatsiooni ja rakendatud regulatsiooni näidetega. Metoodika tundub määratlevat mingit liiki 'tulukuse kontrolli' regulatsiooni, kuid ilma tagasivaatava analüüsita, mida taoline regulatsioon eeldab. Kokkuvõttes, selle asemel, et töötada läbipaistvalt välja kontrollivorm, on KA kokku pannud segu regulatsioonipõhimõtetest, mida ei ole põhjendanud oma ülesannetele kohaselt.	vt. p 6, 22. Määratletud on regulatsiooniperiood kui 12- kuuline periood, mille kulud ja põhjendatud tulukus on aluseks hindade arvutamisel. 12-kuuline periood võetakse hindade arvutamisel aluseks põhjusel, et KA-l oleks võimalik hinnataotluses esitatud andmete õigsust kontrollida majandusaasta auditeeritud aruandes kajastatud andmetega 12- kuuline periood ei tähenda samas aga seda, et veeteenuse hinnad peaksid kehtima 12 kuud. Hinna kehtivus ei ole piiratud 12 kuuga, vaid oluline on rakendatavate hindade kulupõhisus tulenevalt ÜVVKS § 14 lg 2.
33	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 2	Tallinna Linnavalitsus	Juhendi põhipuuduseks on, et see ei kajasta, kuidas arvestatakse vee-ettevõtja poolse hinnataotluse läbivaatamisel keskkonna-, kvaliteedi ja ohutusnõudeid. Selline praktika ei ole vastavuses ei rahvusvaheliselt aktsepteeritavate kvaliteediregulatsiooni põhimõtetega ega ka Tallinna linna ja Tallinnas tegutsevate vee-ettevõtjate vahelise praktikaga tagamaks tarbijatele neile harjumusliku teenusekvaliteedi säilimise ja selle jätkuva parandamise vastavalt Tallinna linna ÜVK arendamise kavale.	vt. p 6, 22, 28 ja 29

34	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 2	Tallinna Linnavalitsus	<p>Juhendis aga puudub mis tahes viide sellele, kuidas Konkurentsiamet kavatseb hinnata keskkonna-, kvaliteedi- ja ohutusnõuete täitmist vee-ettevõtjate poolt ning kuidas on plaanis arvestada eelnevatel perioodidel nõuete täitmist järgneva perioodi hindade kujundamisel. Juhend eeldab, et tarbijate huviks on ainult madalam hind, kuid tarbijate sooviks on ka teenuse pikaajaline kättesaadavus ilma kvaliteedihäireteta.</p>	vt. p 6, 22, 28 ja 29
35	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 2	Tallinna Linnavalitsus	<p>Konkurentsiamet võiks kehtestada Tallinna linnaga sarnased kontrolli põhimõtted kõigi Konkurentsiameti kooskõlastuspädevusse kuuluvate vee-ettevõtjate suhtes. Seejuures peaksid vastutustundlikud kohalikud omavalitsused nende haldusterritooriumidel tegutsevate veeettevõtjatega kokku leppima kõik tarbijate teenindamiseks vajalikud, kuid õigusaktides kajastamata kvaliteedinõuded. Eeldatavalt omab nii minimaalsetest standarditest kinnipidamine kui nendest kõrgemate kvaliteedi standardite saavutamine mõju veeteenuste hinnale ning kvaliteedistandardeid, nende seost kulude, investeeringute ja tulukusega on vajalik käsitleda tariifi kehtestamisel. Vastasel juhul on vee-ettevõtjal võimalik mitte täita ka minimaalseid õigusaktides määratletud nõudeid, kuid siiski nõuda oma jooksvate kulude katmist läbi tariifi, omamata mingisuguste parenduste plaani (kui ei investeeritud, siis tariif ei tõuse, aga kui on vaja investeerida, siis motivatsioonisüsteemi ei ole).</p>	vt p. 6, 22, 25, 28 ja 29

36	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 2	Tallinna Linnavalitsus	<p>Teistes riikides tegutsevad regulaatorid kasutaks ÜVKS § 14 lg 2 p 5 motiveerimise meetmena, et tunnustada või karistada ettevõtteid, kes § 14 lg 2 punkte 2, 3 ja 4 ei täida või on ebaefektiivsed oma kohustuste ja õigusnõuete täitmisel.</p> <p>Kvaliteediregulatsioon on rahvusvaheliste praktikate kohaselt osaks hinnaregulatsioonist ning see väljendub reeglina hinna ja kvaliteedi suhtes. Valdavalt kehtestavad regulaatorid teistes riikides reguleeritavatele ettevõtetele ühtsed kvaliteedistandardid, mis võimaldab regulaatoril hinnata ettevõtete sooritust aastast-aastasse ning korrektselt võrrelda ettevõtete efektiivsust ja toote kvaliteeti. Erinevate ettevõtjate tulu ja kasumit ega hinna ja kvaliteedi suhtes ei ole kuidagi võimalik võrrelda, võrdlemata ettevõtjate erinevat efektiivsust ning erinevat majanduslikku ja kvaliteedialast sooritust. (TVJS)</p>	vt. p 3, 6, 22 ja 30. KA-I kui regulaatoril puudub seadusest tulenev õigus vee-ettevõtjatele ühtseid kvaliteedistandardeid kehtestada.
37	27.09.2010 nr. 209	EVEL	Keskendumine puhtalt kuluarvestuslikele põhimõtetele ei taga tingimata klientidele parimat toodet parima hinnaga. Metoodika eeldab, et tarbijate huviks on ainult madalam hind, kuid tarbijate sooviks on ka teenuse pikaajaline kättesaadavus ilma kvaliteedihäireteta. Metoodikas puudub kvaliteedi parandamise ja efektiivsuse saavutamise motivatsioonisüsteem	vt. p 6, 22 ja 28
38	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	ÜVKS § 141 ja 142 sätestavad konkurentsiameti pädevuse reguleerida vaid § 14 lg 1 punktides 1-3 sätestatud teenuse liikide eest võetavad teenustasu. § 14 lg 1 p 2 1-3 ei hõlma võrkude avariiteenust, kliendikontaktide haldusteenust ega arveldusteenust, seega tuleb nende teenuste eest võetavaid tasusid eristada konkurentsiameti poolt reguleeritavatest teenustest.	<p>KA kooskõlastab alljärgnevate veevarustuse ning reo-, sademe- ja dreanaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse eest võetavad tasud (edaspidi <i>veeteenuse hind</i>):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) tasu võetud vee eest; 2) tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest; 3) tasu sademe- ja dreanaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest; 4) abonenttasu.

				Lisaks ÜVVKS § 142 lg 1 sätestatud põhiteenustega seotud teenuste hinnakirja ja ÜVVKS § 14 ¹ lg 2 nimetatud teisele vee-ettevõtjale osutatava veeteenuse hinna. Põhiteenustega seotud teenuste hinnakirjas kuuluvad kooskõlastamisele need teenused, mida võib osutada vaid vee-ettevõtja (s.t teenused, mille osutamisel on ettevõtja turguvalitsevas seisundis).
39	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	ÜVKS § 14-1 lõikes (2) nimetatud teisele vee-ettevõtjale müüdava teenuse hinna kooskõlastuspõhimõtteid ei ole regulatsiooni praeguses versioonis käsitletud, kuid need peaksid olema määratud. Ühe kohaliku omavalitsuse territooriumilt teise kohaliku omavalitsuse territooriumile osutatav hulgiteenus on eraldi teenuse liik, mis ei ole identne § 14 lg 1 punktides 1-3 reguleeritud teenuste liikidega, mis puudutavad teenuse osutamist lõpptarbija. Seetõttu tuleb regulatsiooniga selgelt määrata vee-ettevõtjate vahel osutatavate veeteenuste hindade arvutamise põhimõtted.	Teistele vee-ettevõtjatele osutatav teenus on samuti veeteenus ÜVVKS § 14 lg 1 tähenduses. Tulenevalt seadusest kooskõlastatakse kõigile vee-ettevõtja tarbijatele s.h teisele vee-ettevõtjale (samuti vee-ettevõtja tarbija) veeteenuse eest võetavad tasud lähtuvalt ühtsetest alustest ja korras. Veeteenuse hind kujundatakse vastavalt ÜVVKS § 14 sätestatud põhimõtetele, millest juhindudes koostab Konkurentsiamet ÜVVKS § 14 lg 9 ettenähtud „Veeteenuse hinna arvutamise soovituslikud põhimõtted“.
40	27.09.2010 nr. 209	EVEL	Seaduse paragrahvi 14-2 lõike (6) praktilist rakendamist tuleb regulatsioonis täpsustada, et anda vee-ettevõtetele kindlus, kuidas ja millise ajaperioodi osas nimetatud 5% määra rakendatakse.	ÜVVKS § 14 ² lg 6 tulenevalt on vee-ettevõtjal kohustus jälgida oma tegevusest sõltumatuid asjaolusid, mis mõjutavad veeteenuse hinda, ning teavitama Konkurentsiametit hiljemalt 30 päeva jooksul arvates asjaolu ilmnemisest , mis võib mõjutada veeteenuse hinda rohkem kui 5 protsendi võrra.
41	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	Reguleerimata. on, kuidas Konkurentsiamet hindab, et vee-ettevõtja osutab veeteenust hinnaga, mis ei vasta käesoleva seaduse § 14 lõikes 2 sätestatud tingimustele. Samuti ei ole EVEL-il teada, et kooskõlastusringile oleks saadetud § 16 lõikes 10 sätestatud ajutise veeteenuse hinna kehtestamist reguleeriv MKM määruse eelnõu.	Vee-ettevõtja kehtivat hinda analüüsib KA tulenevalt Juhendist. ÜVVKS § 16 lg 10 tulenevalt töötab Majandus- ja kommunikatsiooniminister välja „Veeteenuse ajutise hinna kehtestamise korra ja tingimused“: https://www.riigiteataja.ee/akt/105112010005

42	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	Puudub mehhanism vaidluste lahendamiseks regulatsiooni rakendamisel. Peaks olema reguleeritud eriarvamuste korral sõltumatu pädeva eksperdi kaasamine ja määratud, kes ja millistel tingimustel kannab kulud. Selleks, et vältida ÜVKs § 142 lg-s 5 sätestatud vaidluste lahendamise mehhanismina ette nähtud halduskohtumenetluste massilist algatamist vee-ettevõtete poolt, on soovitatav meetodikas reguleerida hinnataotluste läbivaatamisel erapooletute ekspertide kaasamine, kas vee-ettevõtja või konkurentsiameti või mõlema poolt selleks, et tagada hinnataotluste kooskõlastamine, järgides ÜVKs § 142 lg-s 4 sätestatud tähtaegasid, mis mh tagaks õiguskindluse nii vee-ettevõtjale kui ka tarbijatele.	Haldusmenetluse seaduse § 73 lg 2 tulenevalt on KA otsuse osas võimalik esitada vaie KA-le. ÜVVKS § 14 ² lg 5 kohaselt, kui KA või KOV ei kooskõlasta vee-ettevõtja hinnataotlust, on vee-ettevõtjal õigus kooskõlastamata jätmise vaidlustada halduskohtus. Haldusmenetluse seadusest tulenevalt annab KA vee-ettevõtjale enne veeteenuse hinna kehtestamata jätmist veelkord võimaluse põhjendada oma seisukohti.
43	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Peaks selgelt määratlema vaidlustuste protseduuri. Käesoleva seaduse puhul peab mis tahes KA poolt tehtud otsuse puhul vaidlustuse esitama KAlle.	Otsuste vaidlustamise protsessis lähtutakse haldusmenetluse seadusest ja ÜVVKS-st. ÜVVKS § 14 ² lg 5 kohaselt kui KA või KOV ei kooskõlasta vee-ettevõtja hinnataotlust, on vee-ettevõtjal õigus kooskõlastamata jätmise vaidlustada halduskohtus.
44	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kui soovitakse vaidlustada regulaatori otsust, siis kelle poole peab ettevõtte pöörduma? See ei saa olla KA, kui järgida parimatel praktikatel põhinevate äriühingu juhtimise põhimõtteid, ning kohtu poole pöördumine on kulukas ja kohtusse pöördudes ei pruugi viimasel olla vajalikku kompetentsi tehniliste või majanduslike küsimuste üle otsustamiseks.	Haldusmenetluse seaduse § 73 lg 2 tulenevalt on KA otsuse osas võimalik esitada vaie KA-le. ÜVVKS § 14 ² lg 5 kohaselt kui KA või KOV ei kooskõlasta vee-ettevõtja hinnataotlust, on vee-ettevõtjal õigus kooskõlastamata jätmise vaidlustada halduskohtus.

45	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	<p>Konkurentsiametile on ÜVKS § 142 lg-ga 1 antud pädevus kooskõlastada veeettevõtete hinnataotlusi, millega kaasneb konkurentsiameti õigus kontrollida, kas taotletud hind sisaldab põhjendatud kulusid ja tulukust. De facto tähendab see, et konkurentsiametil tekib 01.11.2010 õigus otsustada vee-ettevõtete kulude ja investeeringute põhjendatuse üle eraldiseisvalt ettevõtte juhtidest. Juhul, kui konkurentsiamet hinnataotlust ei kooskõlasta, siis sisuliselt rakendab ta oma otsustusõigust ettevõtte juhtide asemel. Ettevõtte juhid vastutavad seaduse alusel mh keskkonnanõuete, kvaliteedinäitajate ja ohutusnõuete eest (reguleeritud ÜVKS § 14 lg 2 p-des 3 ja 4) ning klientidele ettevõtte poolt väljendatud lubaduste tasemel ka klienditeenindusstandardite järgimise eest. Kui Konkurentsiamet ei kooskõlasta hinnataotlust, siis sekkub ta seeläbi ettevõtte tegevjuhtimisse, mis võib mõjutada ka ettevõtte juhtide vastutust. Kui tariifid ei kata õigusaktides sätestatud nõuete täitmist või vabatahtlikult või lepinguliselt ettevõtte poolt võetud kõrgendatud kvaliteedinõuete täitmist, siis võib tekkida olukord, kus ettevõtte ei saa rahaliselt täita endale võetud kohustusi, millele järgnevad ettevõtte ja selle juhtkonna suhtes lepingulised, kuid ka haldus- ning kriminaalsanktsioonid. Seetõttu tuleks väga täpselt määratleda, mis alustel hinnataotlusi ei kooskõlastata. Hetkel selline määrag metoodikas puudub.</p>	<p>KA lähtub menetlusprotsessi läbi viies haldusmenetluse seadusest ja hinda kooskõlastades / mittekooskõlastades ÜVVKS-st ning selle alusel väljatöötatud Juhendist.</p>
46	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	<p>Metoodikas ei kajastu, kas ja kuidas kavatsetakse tagada, reguleerida ja kontrollida saastaja maksab printsiibi rakendamist.</p>	<p>vt. p 6</p>

47	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	KA peaks määratlema milliseid teenuseid kõnealune meetodika reguleerib, st kas regulatsioon kohaldub ainult piirkonnas määratud vee-ettevõtte veevarustuse ja reovee ärajuhtimise teenuse tariifidele või plaanib KA reguleerida ka 'veeteenuseid' erinevate vee-ettevõtete vahel. Juhul, kui viimast plaanitakse, siis peaks välja tooma ka 'veeteenuste' definitsiooni (st kas see on vee- ja reoveepuhastus). On oluline mõista, et KA ei plaani reguleerida mittereguleeritavat tegevust.	Käesolevat Juhendit rakendatakse alljärgnevate veevarustuse ning reo-, sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse eest võetavate tasude (edaspidi veeteenuse hind) kooskõlastamiseks: 1) tasu võetud vee eest; 2) tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest; 3) tasu sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest; 4) abonenttasu. Lisaks ÜVVKS § 14 ² lg 1 sätestatud põhiteenustega seotud teenuste hinnakirja ja ÜVVKS § 14-1 lg 2 teisele vee-ettevõtjale osutatava veeteenuse hinna kooskõlastamisel. Põhiteenustega seotud teenuste hinnakirjas kuuluvad kooskõlastamisele vaid need teenused, mida võib osutada vaid vee-ettevõtja (s.t teenused mille osutamisel puudub vaba konkurents). vt. ka Juhendi p 1.
48	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	Ex-ante ja ex-post tegevuste definitsioonide sissetoomine (p 2.1 ja 2.2) on arusaamatu, kuna neid hilisemalt ei kasutata.	Mõisted on kasutusel hinnataotluse vormides ehk küsimustikes.
49	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Regulaatori roll on tunduvalt laiem kui hindade arvutamine p.2.11	KA ülesanded on sätestatud ÜVVKS-s.
50	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	3.1 Selles punktis öeldakse, et 'vabaturu mudel ei tööta infrastruktuuri sektori teenuste puhul, kuna seal tegutsevad loomulikud monopolid'. See tundub viitavat asjaolule, et infrastruktuuri võrkude turule ei sobi konkurents, mis näib vastu rääkivat samas punktis järgnevatele kommentaaridele, mis räägivad energiaturul toimunud deregulatsioonist. Kuna konkurentsi sissetoomine asendab tegelikult vajaduse motivatsiooniregulatsiooni poolt põhjustatud	vt. p 3

			<p>konkurentsi kaitseks, ei tohiks KA keelata konkurentsi, milleks on antud võimalusi osadele Eesti veeväärtusahelast pikas perspektiivis (mis on päevakorras ka Inglismaa ja Wales'i veemajandust puudutavates aruteludes).</p>	
51	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	<p>Ühe-aastane regulatsiooniperiood on ettevõtte jaoks liiga lühike periood varade planeerimise ja finantseerimisega seotud otsuste tegemiseks. Veesektoris on pikaajalise kasutusega varad, mis vajavad pikaajalisi finantseerimis- ja planeerimislahendusi. Kui saame arvestada ainult üheaastase perioodiga, ei ole võimalik kindlaid plaane teha, mistõttu on keerulisem korraldada finantseerimist, ning samuti ei ole see periood piisavalt pikk, et mõista, kas mis tahes tehtud investeering on täitnud oma eesmärgi. Euroopas on kõige tavapärasemaks regulatsiooniperioodiks 5 aastat.</p>	<p>ÜVVKS ei näe ette hinna kooskõlastamist teatavaks perioodiks. ÜVVKS § 14 lg 2 sätestatud veeteenuse hinna arvutamise aluseks olevad kulud on ajas muutuvad nii ettevõtja tegevusest sõltuvatest kui ka ettevõtja tegevusest sõltumatutest (näit saastetasu määrad või vee ressursitasude määrad) asjaoludest. Ettevõtja ei saa majanduselus toimuvaid muutusi, millised mõjutavad veeteenuse hinda, pikemas perspektiivis ette näha, eriti nende kulude osas, mille määrad sõltuvad seadusandja tahtest (saastetasumäärad või vee ressursitasude määrad). Seetõttu ja tulenevalt ÜVVKS § 14² lg 6-st on vee-ettevõtja kohustatud jälgima oma tegevusest sõltumatuid asjaolusid, mis mõjutavad veeteenuse hinda, ning teavitama KA-d hiljemalt 30 päeva jooksul arvates asjaolu ilmnenemisest, mis võib mõjutada veeteenuse hinda rohkem kui 5 protsendi võrra. Seega on välistatud veeteenuse hinna kooskõlastamine, objektiivsetel põhjustel pikemaks perioodiks etteulatavalt.</p>
52	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	<p>Regulatsiooniperiood – 12kuuline periood. Nii lühike periood ei ole kooskõlas parimate praktikatega ning on täielikult erinev sellest, mida kasutatakse elektri- ja gaasisektoris. Investeeringute planeerimise, investeeringute eesmärkide täitmise ja finantseerimise jaoks on vajalik periood, mis on pikem kui üks aasta. Kas KA oleks nõus kaaluma selle perioodi</p>	vt. p 51

			pikendamist vähemalt elektrisektori regulatsiooniperioodiga?	
53	27.09.2010 nr. 209	EVEL	Mõistetamatu on 12-kuuline hindade regulatsiooniperiood (punktid 2.12, 5.2) . Veevarustuse- ja kanalisatsiooniteenust pakkuvatel ettevõtetel on pika kasutusajaga varad, mis vajavad pikaajalisi finantseerimislahendusi. Kui puudub kindlus tulude osas, ei ole ettevõtted võimelised finantseerimist tagama või maksavad kõrgemaid riskimarginaale. Tagajärjeks on finantseerijate, sealhulgas laenukapitali ning aktsiakapitali kaudu finantseerijate usalduse kadumine veesektori kui terviku suhtes.	vt. p 32 ja 51.
54	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	2.12 nagu ka ülalpool mainitud, ei ole 12-kuuline regulatsiooniperiood kooskõlas motivatsioonil põhineva regulatsiooniga. Lisaks sellele on hinnakontrolli läbiviimine igal aastal regulaatori ja ettevõtete jaoks kulukas	vt. p 51 ja 53
55	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	12 kuud on väga lühike aeg võrreldes UK rakendatava 5- aastase perioodiga. Ettepanek kaaluda pikema perioodi rakendamist. Kui on plaan liikuda tulevikus pikema perioodi suunas, siis tuleks seda regulatsioonis mainida.	vt. p 51 ja 53

56	7.09.2010	KIK	<p>Metoodikas on mõistlik selgelt kirjeldada, kas ja kuidas toimub finantsandmete aegveergude omavaheline võrdlemine ja miks reguleeritakse veeteenuse hinda ainult ühe aasta kaupa. Pikaajalise laenu andmise otsuse tegemise aluseks on pikaajaline finantsprognosis. Juhul kui ettevõtetel on võimalik oma tegevust ainult ühe aasta kaupa planeerida, muutub küsitavaks tema suhtes pikaajalise laenuotsuse tegemine. Laenuteenindusvõime peab samuti olema tagatud kogu laenuteeninduse perioodi jooksul.</p> <p>Ettepanek: Palume võimaldada kooskõlastada veeteenuse hinda koos tõusuga ette pikemaks perioodiks kui üheks aastaks, nt kümneks aastaks, määratledes iga-aastaselt planeeritud vajaliku tariifide tõusu.</p>	vt. p 51 ja 53
57	29.09.2010 nr. 12-25/7175-1	KKM	<p>Juhendi järgselt on regulatsiooniperiood 1 aasta. Keskkonnaministeeriumi seisukoht on, et ÜVK teenuse hinna kujunemine ja teenuse hinna muutumine kinnitatakse Konkurentsiameti poolt minimaalselt 5-ks aastaks, otstarbekas on aga ilmselt rakendada veel pikemat perioodi. Kindlasti tuleb vee-ettevõtjal hinnakalkulatsiooni juurde esitada ka olulisemaid ja suuremahulisemaid investeeringuid kajastav investeeringute kava vastavaks perioodiks.</p>	vt. p 51 ja 53
58	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	<p>Reguleeritava vara definitsioon peab vastama punktis 7 toodud reguleeritud varade kirjeldusele p 2.13.</p>	<p>Juhendi mõistete osas on reguleeritav vara defineeritud kui reguleeritavas tegevuses kasutatav põhivara ja käibekapital. Teist definitsiooni Juhendis ei kasutata.</p>
59	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	<p>2.15 Ehkki on tervitatav, et mittekontrollitavad kulud kavatsetakse välja jätta kulubaasist, millisele kokkuhoiu ja efektiivsuspõhimõtteid rakendatakse, on selles punktis toodud tegevuskulude kirjelduse (mis defineerib kõik tegevuskulud kui tegelikkuses kontrollitavad) ning punktides 5.4 ja 5.5 toodud kirjelduse vahel vastuolu.</p>	<p>Juhend p 2.15. Tegevuskulud - hinda lülitatavad põhjendatud kulud, mis ei sisalda kapitalikulu ja finantskulu. Juhendi p. 4.3 defineerib kontrollitavad kulud kui kulud, mida ettevõtja saab mõjutada oma efektiivsema majandustegevuse kaudu. <i>Näiteks veekaod ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse osutamisel, kuna ettevõtja saab investeeringute ning efektiivsema majandustegevuse kaudu seda kuluartiklit kontrollida. Samuti töötajakulu jne.</i> Juhendi p. 4.4 defineerib mittekontrollitavad</p>

				kulud, kui kulud, mis ei ole mõjutatavad ettevõtja majandustegevuse kaudu, vaid sõltuvad täielikult ettevõtja välistest teguritest (eelkõige seadusandlusest).
60	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Mõistete loetelus ei ole defineeritud mitmeid dokumendis kasutatud mõisteid: mittepõhitegevus(7.8), käibekapital (7.3), netoväliskäive(7.4). Mõningaid mõisteid defineeritakse kasutamisel uuesti.	Juhendis on läbivad mõisted defineeritud mõistete osas. Peatükiga seonduvad mõisted peatükis.
61	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Definitsioone ja meetodikat tuleb täiustada, tuues sisse sellised mõisted nagu reaalne tulukus ja nominaalne tulukus või tuleb täpsustada, kas reguleeritud varad peavad olema indekseeritud kohaldades inflatsiooni.	Mõistete loetelusse ei lülitata definitsioone, mida Juhendis ei kasutata.
62	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	KA meetodika ei arvesta ühetähenduslikult inflatsiooni kompenseerimist. Nagu allpool mainitud, on ebaselge, kas reguleeritud kapitali väärtus kompenseeritakse reaalse või nominaalse kapitalikulu põhjal. Veelgi enam, kuna väljapakutud reguleeritud kapitali väärtus põhineb kombinatsioonil eelnevate aastate kuludest, ei kajasta see ei varade reaalselt ega nominaalselt väärtust. Seetõttu ei kajasta meetodika inflatsiooni kui faktorit õigesti ega kompenseeri seda vastavalt.	Lubatud tulumnorm (WACC) on nominaalses väärtuses. Reguleeritava vara arvestust kajastab Juhendi p 5.
63	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	Maksud. KA meetodika näeb ette hariliku WACC'i kasutamist investeeritud kapitali kompenseerimisel. Lubatud tulukuse arvestus hariliku WACC'i põhjal tagab siiski ettevõtte poolt tasutavate maksude kompenseerimise. Näib, et seda ei ole KA meetodikas arvesse võetud, kuna seal ei sisaldu ühtegi viidet ettevõtte tulumaksule.	Ilmselt olete mõelnud dividendide maksustamist, mida WACC-i meetodika ei arvesta alljärgnevatel põhjustel: 1) reguleeritud hinnakujundus lõpeb põhjendatud tulukusega ehk ärikasumiga (dividendide tulumaks aga tekib peale ärikasumit); 2) võrdse kohtlemise põhimõtte järgimine (dividendide maksmine on vabatahtlik; on ettevõtteid, kes üldse dividende ei maksa, vaid investeerivad kogu kasumi); 3) Eestis kehtiva tulumaksuseaduse kohaselt kasumit ei maksustata, maksustatakse vaid dividendide maksmist; enamuse riike ei arvesta reguleeritud tegevuse WACC-s

				dividendide maksustamist. Juhendi p 4.6 kajastab kuluartiklid, mida ei lülitata veeteenuse hindadesse, sh vee-ettevõtja tulumaksukulu (näiteks dividendide tulumaksu kulu)
s64	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	ühisveevärgi ja - kanalisatsiooni seaduse uue redaktsiooni § 14 lg 1 kohaselt lisandub veeteenuse hinna komponendina sademe- ja dreanaaživee käitlemise kulu, Samas ei kajasta meetodika arvestamise aluseid. Sisuliselt mõjutab sademevee komponendi lisamine teenuste hinnale kõiki tarbijaid, kuigi tegelikkuses on nt realselt võimalik sademevett ära juhtida lahkvoolsesse sademevee kanalisatsiooni väga vähestel tarbijatel.	Juhime siinkohal tähelepanu, et tegemist on veeteenuse hinna arvutamise soovituslike põhimõtetega. ÜVVKS § 14 lg 1 tulenevalt on veeteenus ka sademe- ja dreanaaživee ning muu pinnavee ärajuhtimine ja puhastamine . Juhend annab suunised kulupõhise hinna arvutamiseks veeteenuste osas .
65	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Kuidas käsitletakse tariifides: kahjumit, mis on tekkinud eelmistel perioodidel, seoses sellega, et müügihinda on hoitud kunstlikult madalal? Kahjumit, mis tekib juhul, kui konkurentsiamet ei kooskõlasta hinda nõudes nt mingite mahtude hindamist teisiti ja hiljem osutub, et need mahud siiski ei realiseeru praktikas.	KA kooskõlastab hinnad vastavalt ÜVVKS-le. ÜVVKS § 14 lg 2 ei näe ette eelmistel perioodidel tekkinud kahjumi lülitamist veeteenuse hinda. Hinda mõjutavate põhjendatud asjaolude ilmnemisel on ettevõtjal õigus esitada taotlus uue hinna kooskõlastamiseks.
66	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Kas hinna kooskõlastamisel (pigem mittekooskõlastamisel) annab Konkurentsiamet ammendava ja motiveeritud loetelu puudustest, mille kõrvaldamisel saavutatakse kooskõlastus või näeb praktika ette, et pidevalt avastatakse uusi asjaolusid, mida oleks vaja teada ja mis andmeid juurde saada	Haldusmenetluse seaduse kohaselt annab KA hinna põhjendatuse või mittepõhjendatuse kohta ettevõtjale enne lõpliku otsuse tegemist teada, võimaldades mittekooskõlastamise aluseks olevate asjaolude kõrvaldamist ettevõtja poolt.
67	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Kas kooskõlastatakse keskmine hind või kui on teatud põhjustel külade kaupa erinevad tariifid, siis iga küla jaoks eraldi tariif?	ÜVVKS § 14 lg 6 kohaselt on vee-ettevõtjal, kes osutab veeteenust mitmel erineval reoveekogumisalal, õigus kehtestada ühtne veeteenuse hind, arvestades ÜVVKS § 14 lõikes 2 nimetatud summaarseid vee-ettevõtja põhjendatud kulusid.

68	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Kuidas toimida olukorras, kus audiitoril ja regulaatoril on erinevad käsitlused raamatupidamisküsimuste osas?	Raamatupidamise korraldamisel tuleb lähtuda Eesti Vabariigis kehtivast seadusandlusest.
69	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Millisel määral läheb tegevjuhtkonna vastutus üle konkurentsiametile ja kuidas toimub selle vastutuse realiseerimine?	Ettevõtet juhivad tegevjuhtkond, mitte KA. Seega kannab vastutust ettevõtte tegevjuhtkond.
4. KULUDE ERISTAMINE				
70	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	Lisaks punktis 4.3. toodud tagastamatule abile tuleks eraldi arvestust pidada ka liitumistasu eest soetatud vara osas. Muidu oleks see vara reguleeritava vara hulgas.	Liitumistasude eest soetatud vara ei arvestata reguleeritava vara hulka (Juhendi p 5.6) ning sellest tulenevalt veeteenuse hinda, sest vastasel juhul tasuks tarbija selle eest kahekordselt: esmalt liitumistasu ning hiljem kõrgema veeteenuse hinna kaudu.
71	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	4.3 Tagastamatu abi raames soetatud varade käsitlemine (viidatud siin ja punktis 7.9) hoiab arusaadavalt ära aktsionäride poolt tulu teenimise varadelt, mille omandamist on finantseerinud maksumaksjad. Kuid on ka teisi käsitlusi. Näiteks võiks kõik varad lisada reguleeritud kapitali väärtuse hulka, olenemata ostjast, lahutades tagastamatu abi korras soetatud varadega seotud tulu tarbijate poolt maksmisele kuuluvatest lõpptariifidest.	Reguleeritava vara hulka arvestatakse põhivara raamatupidamisliku bilansilise maksumuse põhjal, millest on muuhulgas maha arvatud sihtfinantseerimise teel soetatud varad.
72	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	4.5 Punkt viitab tegevuste vahel kulude jagamise 'põhjendatud printsiibile'. Siiski lisaks läbipaistvust, kui selgitatakse detailsemalt, kuidas head reguleerimistava kavatakse rakendada sellise hinnangu andmisel.	Kulude jaotamine erinevate tegevuste vahel sätestatakse ettevõtte siseeeskirjades, mille kohta audiitor on andnud oma hinnangu. KonkS § 18 lg 1 p 2 sätestatakse, et iga toote või teenusega seotud tulude ja kulude kohta , on vee-ettevõtja kohustatud pidama eraldi arvestust lähtudes järjepidevalt kohaldatavatest ja objektiivselt põhjendatud arvestuspõhimõtetest, mis tuleb selgelt määratleda ettevõtja sise-eeskirjades. Tulude ja kulude arvestus peab võimaldama hinnata, kas ettevõtja toote või teenuse hind on mõistlikus vahekorras toote või teenuse väärtusega.
73	27.09.2010 nr. 209 lisa2	EVEL	Regulatsioonis tuleb täpsustada, mida mõistab Konkurentsiamet kulude jaotamise all põhjendatuse printsiibil (p.4.5)	vt. p 72

74	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	<p>Palun põhjendada kuluarvestuse pidamise vajalikkust ning selgitada kuidas tuleks üldkulusid teenuste vahel jagada, kuidas jagada kulusid erinevate piirkondade vahel? Kas tuleb pidada eraldi raamatupidamisarvestust või lihtsalt kasutada eraldi kontode all-kirjeid?</p>	<p>Kulude eristamise kohustus tuleneb Konkurentsiseaduse § 18 lg1 p-st 2 ja ÜVVKS §-s 7² sätestatust. Raamatupidamises peetakse eraldi arvestust iga toote või teenusega seotud tulude ja kulude kohta, lähtudes järjepidevalt kohaldatavatest ja objektiivselt põhjendatud arvestuspõhimõtetest, mis tuleb selgelt määratleda ettevõtja raamatupidamise sise-eeskirjades. Tulude ja kulude arvestus peab võimaldama hinnata, kas ettevõtja toote või teenuse hind on mõistlikus vahekorras toote või teenuse väärtusega. ÜVVKS § 7-2 lg 1 kohaselt peab vee-ettevõtja raamatupidamises pidama kulude kohta arvestust järgmiste tegevuste kaupa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) veevarustus; 2) reovee ärajuhtimine ja puhastamine; 3) sademe- ja dreanaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimine; 4) käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud tegevustega seotud lisateenused; 5) liitumistasud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eest; 6) muu tegevus. <p>ÜVVKS § 7-2 lg 1 punktides 1–4 nimetatud kulude juures tuleb eraldi välja tuua tagastamatu abi raames soetatud põhivara.</p>
75	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	<p>Kui regulaator võtab enda peale kulude jagamisele hinnangu andmise vastutuse, siis peaks regulaator ka määratlema, millised jagamise meetodid on aktsepteeritavad, vastasel juhul võib regulaator oma suva järgi iga juhtumi puhul eraldi teha otsuse jagamise kohta. Selleks, et regulatsioon oleks tõhusam ja läbipaistvam, peaks KA avaldama oma metoodika kulude põhjendatuse hindamiseks. Näiteks, mille põhjal määrab KA kulubaasi ja suhtelise efektiivsuse kriteeriumi? Kuidas kasutatakse mineviku ja tuleviku andmeid? Kuidas kasutatakse detailset „üksikult üldisele“ kulude hindamist? Kuidas kasutatakse „üldiselt üksikule“ hindamist nagu näiteks ettevõtete vahelist võrdlust?</p>	<p>vt. p 72 ja 74</p>

76	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Osa kulu käitureid on ABC mudelis subjektiivsel alusel määratud, st teatud kulud jagunevad hinnangulisel alusel; kas ja mille alusel kavatakse konkurentsiamet neid vaidlustada?	Kulude eristamine ja selle hindamine toimub vastavalt Juhendi p 3. vt. p 72 ja 74
77	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	Mida tähendab punktis 4.5 toodud sõnastus, et regulaator kontrollib, et kulud on jagatud <u>põhjendatuse printsiibil</u> ? Jaotus võiks olla juhendis välja toodud (vt. punkt 1)	vt. p 72 ja 74
78	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	... tuleks välja tuua kuidas peaks vee-ettevõtte kulusid tegevuste kaupa jaotama. Näiteks: a) Põhitegevuskulud s.h elekter; b) Personalikulud; c) Mehhanismide kulud; d) Halduskulud; e) Mitmesugused maksud (saastetasu ja ressursimaks); f) Amortisatsioon. Ühtne jaotamine muudaks vee-ettevõtete kulud selgemalt arusaadavaks ja võrreldavaks.	Kulude eristamine ja selle hindamine toimub vastavalt Juhendi p 3. KA on töötanud välja ja avaldanud oma koduleheküljel http://www.konkurentsiamet.ee rubriigis Energeetika- ja veeteenistust/Hinnaregulatsioon/Hinna kooskõlastamine/Vesi hinnataotluse vormid kulude eristamise lihtsustamiseks. vt. p 72 ja 74
79	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	Kuidas ikka toimub ühisvoolse kanalisatsiooni puhul kulude jaotamine sadevee ja kanalisatsiooni kuludeks. Kui lähtuda reoveepuhastitel mõõdetud veest siis kanalisatsiooni kulutused on näiteks Tartu puhul ainult 1/3 ühisvoolse kanalisatsiooni kuludest. Sama küsimus on reoveepuhastite puhul – kuidas jagada kulusi kanalisatsiooni ja sadevee vahel? Kas hüdraulilise või reostus koormus alusel? Kui reostus koormuse alusel siis kuidas määratakse sadevee reostumus. Selle kohta peaks juhendis olema soovitus.	vt. p 72 ja 74
5. Hindadesse arvatavad müügimahud, ärikulud, nende analüüs ja põhjendamine				
80	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kogu 5 peatüki kohta- Mis tahes tänapäeva regulatsioon peaks motiveerima ettevõtteid tegevuse efektiivistamise kaudu kasu saada. Ühe peamise regulatsiooni eesmärgi ignoreerimine võib kaasa tuua subjektiivse kulude analüüsi ja hindamise ning võimaldab kahelda selles, kuidas keegi saab hinnata sisendeid kui väljundeid ei ole kindlaks tehtud.	Põhjendatud kulud on efektiivselt majandava ettevõtja kulud. Ettevõtja, kes efektiivselt ei majanda, ei suuda saavutada võimalikku põhjendatud tulukuse taset (näiteks tööjõukulude ohjeldamatu kasv olukorras kus müügimahud oluliselt langevad).

81	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Vajab täpsustamist kuidas võetakse pikaajalisi prognoose arvesse järgmise regulatsiooniperioodi tulude, kulude ja investeeringute analüüsi käigus. Kui müügimahtude ja tulude prognoos on ebatäpne, kas KA eeldab, et ettevõtted võtavad enda peale kogu vastava tuludega seotud riski või saavad kogu ebatäpsusest tuleneva kasu või võetakse kasutusele mingis vormis kompensatsioonimehhanism, mis vastavalt korrigeerib üle- või alakaetust?	Kompensatsioonimehhanismi kasutusele ei võeta. Ettevõtjal on õigus esitada kooskõlastamiseks uus hinnataotlus, kui hind ei vasta ÜVVKS § 14 lg 2 sätestatule ehk ei kata põhjendatud kulusid ja põhjendatud tulukust.
82	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Veesektoris mõjutab ilm mitmeid kulusid (reovee puhastamine, lekked, katkestused, hooldus), nagu ka pinnase tingimused. Kuidas võtab KA arvesse ilmastiku- ja pinnasetingimusi määrates põhjendatud kulud vaid aastaseks perioodiks?	Sesoonse iseloomuga näitajate prognoosimisel kasutatakse eelnevate perioodide tegelikke näitajaid.
83	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Peab koostama täieliku nimekirja kontrollitavatest ja mittekontrollitavatest kuludest koos selge põhjendusega iga kulu kohta, miks vastav kulu on liigitatud kontrollitavaks või mittekontrollitavaks.	Juhendi p 4.3 on kontrollitavad kulud defineeritud kui kulud, mida ettevõtja saab mõjutada oma efektiivsema majandustegevuse kaudu. Juhendi p 4.4 aga mittekontrollitavad kulud, kui kulud, mis ei ole mõjutatavad ettevõtja majandustegevuse kaudu, vaid sõltuvad täielikult ettevõtja välistest teguritest (eelkõige seadusandlusest). Kõiki võimalikke kontrollitavate ja mittekontrollitavate kulude loetelu ei ole võimalik ja otstarbekas välja tuua. Kuna haldusorganil (KA) on haldusmenetluse seadusest tulenevalt kaalutusõigus, siis on Juhendis piiratud üldiste definitsioonidega ning vajaduse tekkimisel rakendab KA haldusmenetluse seadusest tulenevat kaalutusõigust.
84	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	Kontrollitavate kulude all tuleks välja tuua soovituslikud efektiivsusnäitajad (benchmargid) mis peaksid olema välja toodud ka hinnataotluses. Näiteks: Töötajate arv/ töötasu kulu käibe (mln kr kohta) või torustike pikkuse kohta (kilomeetri kohta). Elektrienergia kulu kw/h toodetud ja/või puhastatud joogivee ning puhastatud reovee (Bht tonni) kohta, saatetasu kulu puhastatud reovee kogus kohta jmt.	KA, omandades aja jooksul hinna kooskõlastamise käigus piisavalt suure andmebaasi, hakkab oma töös kindlasti kasutama ka erinevate ettevõtjate erinevate näitajate suhtarvude võrdlust ning neid ka avalikustama.

85	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Ainult viide ettevõtte võimele efektiivselt tegutseda ei ole piisav selleks, et mõista, kuidas regulaator plaanib hinnata efektiivsust ja kulude põhjendatust. Kui kvaliteedinõuded ei ole määratletud, võib kulude kontroll viia nii regulaatori kui ettevõtte lihtsa kulude kärpimiseni, mis võib omada negatiivset mõju teenusstandarditele.	KA eeldab, et teenust osutatakse vähemalt sama kvaliteetselt kui seda on tehtud varasematel perioodidel. Vastavalt käsitletakse ka kulubaasi.
86	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	Peatükist 5 ei selgu, mis kaalutlustel liigitab Konkurentsiamet kulud kontrollitavateks (p 5.4) ja mittekontrollitavateks (p 5.5). Samuti ei käsitleta peatükis hinnatõusude ja vastavate indeksite mõju kuludele. Analüüsitud ei ole hinnatõusude kontrollitavust ettevõtte poolt. Näiteks võiks praeguste selgituste alusel liigitada elektrienergia kontrollitavaks kuluks teatud mõttes, kuid selle hinnatõus on olulisel määral Konkurentsiameti enda poolt kontrollitav ning lisaks sõltub näiteks ettevõtte poolt mittekontrollitavast sademevee kogusest.	vt. p 82 ja 83
87	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	Peatükist 5 ei selgu, kuidas Konkurentsiamet kavatseb hindade kehtestamisel arvestada sademevee erinevast hulgast tulenevat mõju kontrollitavate ja (p.5.4) ja mittekontrollitavate (p.5.5) kuluartiklite analüüsi käigus. Kuna sademevee kogused võivad erinevatel aastatel erineda mitmekordselt, siis on vastavalt ulatuslik mõju ka kõigile muutuvkuludele (energia, kemikaalid, saastetasud), mis paneb üheaastase regulatsiooniperioodi jooksul tohutu riski ettevõttele isegi olukorras, kui kasutatakse varasemate aastate pikaajalist keskmist sademevee hinnangut.	vt. p 82 ja 83

88	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	Lisaks eelnevalt nimetatule mõjutab sademevesi kulusid vastavalt sellele, kas tegemist on pideva tibutamise või ühekordse lausvihmaga, millest esimene on kergesti töödeldav, kuid viimane kannab kiire voolu tõttu puhastusjaama suurema koguse saastet (erinevad setted, liiv tolm) ja muudab hetkeliselt suurenenud koguse näol raskesti juhitavaks puhastusprotsessid. Kuidas peatükiga 5 tagatakse ettevõttele kompensatsioon selliste faktorite arvestuseks?	vt. p 81, 82 ja 83
89	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	5.4 Toodud on näide 'veekadudest ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuste osutamisel', kuigi ei viidata põhimõttele, et on olemas tasakaalupunkt veekadude esinemise ja probleemiga tegelemise kulude vahel ('lekete ökonoomne tase', millest räägitakse Inglismaa ja Wales'i veemajanduse puhul).	KA nõustub Tallinna Linnavalitsusega, et iga kulu analüüsimisel tuleb leida tasakaalupunkt probleemidega tegelemise ja veekadude vahel . Toodud printsiip on iseenesest mõistetav ning selle väljatoomist ei pea KA Juhendis otstarbekas. Tasakaalupunkti puudutavad põhjendusel tuleb ettevõtjatel hinda kooskõlastama tulles välja tuua, sest ÜVVKS § 14 ² lg 7 tulenevalt on vee-ettevõtja kohustatud põhjendada veeteenuse hinna moodustamise aluseid ning anda oma majandustegevuse kohta vajalikke selgitusi.
90	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	5.5 Vee-ettevõtteid (ja kindlasti ka KA-d) aitaks põhjaliku mittekontrollitavate kulude loetelu väljatöötamine, mis võiks hõlmata rohkem kuluartikleid kui teistele vee-ettevõtjatele makstavaid tasusid, lisades ka õiguslike kohustuste loetelu. Tõenäoliselt on AS Tallinna Vesi parim näide loetelude üheskoos väljatöötamiseks, et nendes seejärel hinnataotluse menetlemise ajal KA-ga kokku leppida.	vt. p 83

91	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	Mittekontrollitavate kulude all välja toodud teistelt vee-ettevõtjatel ostetud teenuste kulu on põhjendamatult esile toodud. See puudutab ainult mõnda ettevõtet Eestis ja sedagi väga väikeses mahus. Kui vaadata antud kulu teenuse osutaja seisukohast ning teisele vee- ettevõtjale osutatud hind oleks madalam teiste sama suure mahuga klientide hinnast siis tooks see kaasa tavaklientide hinna tõusu! Palju olulisemad ja kõiki vee-ettevõtteid puudutavad on näiteks elektri kulud, kütte ja kütuse kulud ja muud sellised mittekontrollitavad kulud.	vt. p 83
92	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Enne metoodika lõplikku valmimist on tarvis jõuda kokkuleppele kontrollitavate ja mittekontrollitavate kulude nimekirja ja liigitamise põhimõtete osas.	vt. p 83
93	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	5.7 Konkurentsiamet välistab teenuse hinna tariifist teatud kulud. Kas mitte- aktspteeritavate kuluartiklite määramisel tuginetakse konkreetsele õigusnormile?	Veeteenuse hinda lülitatakse ÜVVKS § 14 lg 2 loetletud kulud. KonkS § 18 lg 1 p 2 sätestatakse, et iga toote või teenusega seotud tulude ja kulude kohta , on vee-ettevõtja kohustatud pidama eraldi arvestust lähtudes järjepidevalt kohaldatavatest ja objektiivselt põhjendatud arvestuspõhimõtetest, mis tuleb selgelt määratleda ettevõtja sise-eeskirjades. Tulude ja kulude arvestus peab võimaldama hinnata, kas ettevõtja toote või teenuse hind on mõistlikus vahekorras toote või teenuse väärtusega. Eeltoodust tulenevalt ei ole veeteenuse osutamisega mitteseotud kulude hinda lülitamine põhjendatud. ÜVVKS § 14 näeb ette, et iga teenuse hind peab kajastama vaid selle tegemiseks tehtavaid kulusid. Hinda ei lülitata veeteenuse osutamiseks mittevajalikke kulusid. Näiteks: Õigusaktide alusel määratud trahvid ja viivised ei ole hinnas põhjendatud, sest nimetatud kulu peab kandma ettevõtja oma ärikasumist, et trahvid ja viivised väljendaksid oma korralekutsuvat eesmärki. Vastasel juhul ei ole õigusaktide alusel määratavad karistused ja viivised distsiplineerivad, kui neid läbi tarbijatele rakendatava hinna võib kompenseerida.

94	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	5.7 Kuluartiklina ei arvestata antud metoodika kohaselt seadusandluse alusel ettevõtjale määratud trahve ja viiviseid. Samas nt äriühingu poolt kasutatav reovee puhastussüsteem on projekteeritud üksnes teatud tasemel reovee puhastamiseks, mis ei vasta hilisemalt kehtestatud normidele ning mis sisuliselt tähendab kogu puhastis puhastatud reovee maksustamist ülereostustasuga. Enne kui puhastit ei rekonstrueerita, on puhasti kasutamine seotud keskkonntrahvidena tasumisele kuuluva igakuise püsitasuna, mida metoodika loeb mittepõhjustatud kuluks.	Veeteenuse hinda ei saa lülitata kulusid, mille eest on keskkonnatasude seaduses ettenähtud trahvid ülemäärase keskkonna reostamise eest. Kui nimetatud kulud hinda lülitada, kaob trahvide mõtte ja vee-ettevõtjal motivatsioon oma tegevust seadusega kooskõlla viia. Kõik investeeringud tuleb teostada õigel ajal selleks, et keskkonna reostamist ja trahve vältida.
95	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	5.7 ettepanekut mitte aktsepteerida ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu tuleb selgitada. Siinkohal tasub märkida, et Ofwat käsitleb ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulusid (maksmata arvete näol kaotatud tulu) erinevalt kuludest, mis on seotud maksmata arvete sissenõudmisega. Punkti 5.7.3 alla võib liigitada peaaegu kõiki kulusid, mistõttu oleks mõistlik see punkt eemaldada .	Ebatõenäoliselt laekuvaid kulusid ei arvestata veeteenuse hinda, sest ükski korrektsetelt arveid tasuv tarbija ei ole nõus veeteenuse hinna kaudu kinni maksma vee-ettevõtja võlgnike poolt tasumata arveid. Kui lubada ettevõtjal ebatõenäoliselt laekuvad kulud lülitada veeteenuse hinda, võtaks see esiteks ettevõtjalt motivatsiooni võlgnikega tegeleda ning teiseks senini korrektsetelt tarbijatelt motivatsiooni edaspidi arveid maksta. Ebatõenäoliselt laekuvad arved tuleb sisse nõuda kohtu kaudu.
96	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Kas vee-ettevõtjal tekib seoses asjaoluga, et metoodika kohaselt ei kajastu tariifis lootusetud nõuded klientide vastu, õigus lõpetada vee- ja kanaliteenuse osutamine tarbijale, kes ei tasu mõistliku aja jooksul võlgnevust?	Vastavad alused on kajastatud ÜVVKS-s ja veeseaduses, mida veevaldkonnas tegutsev ettevõtja on kohustatud teadma.
97	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	5.7.1(ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu) – taoliste kulude väljaarvamine suurendab investorite ebakindlust ja riske. Tasuks seada piirmäär, üle mille ei lubata ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu tariifiarvestusse lisada.	vt. p 95
98	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	Punktis 5.7.on toodud, et ei aktsepteerita ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu. See pole õige kuna tegu on universaalteenusega ja kliente ei saa vee-ettevõtjad valida. Seega on igati loogiline, et teatud %	vt. p 95

			arvetest ei laeku (pankrotid).	
98	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Vaatamata asjaolule, et maksestispliin on Eestis üsna hea, ei ole ükski vee-ettevõtte võimeline koguma 100% väljastatud arvetest tegurite tõttu, mis ei ole nende enda kontrolli all. Seetõttu me ei nõustu, et ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu jäetakse täielikul määral lubatud kulude seast välja. Soovitame muuta antud punkti järgmiselt: "Ebatõenäoliselt laekuvad nõuded, mis ületavad 2% müügi mahust".	vt. p 95
99	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Kas „muu tegevusega“ seotud kulud tuleb vee ja kanalisatsiooniteenuse hindadest välja jätta?	<p>Jah, sest vastavalt ÜVVKS § 7² lg 1 peab vee-ettevõtja lisaks konkurentsiseaduse § 18 lõike 1 punktis 2 sätestatud nõuete täitmisele pidama oma raamatupidamises kulude kohta eraldi arvestust järgmiste tegevuste kaupa:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) veevarustus; 2) reovee ärajuhtimine ja puhastamine; 3) sademe- ja dreenaarivee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimine; 4) käesoleva lõike punktides 1–3 nimetatud tegevustega seotud lisateenused; 5) liitumistasud ühisveevärgi ja -kanalisatsiooniga liitumise eest; 6) muu tegevus. <p>Kulude eristus on nõutav selleks, et konkreetsete veeteenuste hindade arvestamise aluseks oleval kulud selgelt eristada.</p>
100	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Viide „muu tegevus“ ei ole selge. Usume, et on mõeldud kulusid, mis on seotud reguleerimata teenuste ja tuludega. Palume täpsustada seda punkti. Regulaator peab ka selgelt väljendama, et ettevõtetele ei ole keelatud teenida reguleerimata kasumeid muudelt tegevustelt ning et neid kasumeid ei arvestata lubatud tulukuse arvutuses.	Nimetatud kulude eristus nõue ja mõiste „muu tegevus“ tuleneb ÜVVKS § 7 ² lg 1 vt. ka p 99

101	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Paluks selgitada lähemalt p. 5.7.4(varade väärtuste muutust). Kui kasutatakse nominaalset WACC-i, tuleks varade väärtuste muutuste tulenevaid kasumeid ja kahjumeid arvestada.	Kasutatakse nominaalset WACC-i. Veeteenuse hindadesse lülitatav või mittelülitav varade väärtuse muutuse põhjendatus selgub analüüsi käigus KA-le antud kaalutusõigusest lähtuvalt.
102	KIRI nr 577/07.09	Tartu Veevärk	Punktis 5.7.on toodud, et ei aktsepteerita ebatõenäoliselt laekuvate nõuete kulu. See pole õige kuna tegu on universaalteenusega ja kliente ei saa vee-ettevõtjad valida. Seega on igati loogiline, et teatud % arvetest ei laeku (pankrotid).	vt. p 95
103	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kui ei ole kokku lepitud, milliseid kvaliteedi-, ohutus- ja keskkonnaalaseid nõudeid peab täitma, siis kuidas saab keegi hinnata, kas sisend kulude osas on piisav või üleliigne vastavate väljundite jaoks?	vt. p 6 ja 28
104	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	Punkti 5.8 pole võimalik täita kuna Eestis ei maksa kliendid sadevee tasu. Seega toimub sadevee kulude katmise osas ristsubsideerimine vee ja kanali hinnaga. Samuti tekkib ristsubsideerimine teistele vee-ettevõtjale müüdud teenuste hinnaga kui see erineks tava kliendi hinnast.	Vastavalt ÜVVKS § 14 Veevarustuse ning reo-, sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse eest võib võtta alljärgnevat tasu (edaspidi veeteenuse hind): 1) tasu võetud vee eest; 2) tasu reovee ärajuhtimise ja puhastamise eest; 3) tasu sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest; 4) abonenttasu. ÜVVKS § 7 ² lg 1 peab ettevõtja teostama kulude eristust (v.t p 99). Teisele vee-ettevõtjale müüdava veeteenuse hind arvutatakse konkreetsele vee-ettevõtjale teenuse osutamiseks tehtud kulude alusel. Hind ülejäänud klientidele arvutatakse lähtuvalt reoveekogumisala/piirkonna keskmistest kuludest lähtuvalt. Ristsubsideerimine erinevate teenuste vahel ei ole lubatud .
105	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Küsimus: „kulude dünaamika jälgimine ajas ning selle võrdlus tarbijahinnaindeksi dünaamikaga“ on väga lai ning ei anna ettevõtetele mis tahes arusaama sellest, kuidas tarbijahinnaindeksit arvesse võetakse, samal ajal kui ettevõtted ei tea/teavad vähesel määral, mis on see kriteerium, millega neid võrreldakse või kuidas nende kulusid võrreldakse THI dünaamikaga. Omamata mingitki ettekujutust KA poolt kasutatavatest vahenditest ja kriteeriumitest, on	Juhendi p 4.8 tulenevalt kasutatakse muuhulgas ettevõtja kulude analüüsi süstemaatilisel teostamisel alljärgnevat meetodeid: <ol style="list-style-type: none"> 1) kulude dünaamika jälgimine ajas ning selle võrdlus tarbijahinnaindeksi dünaamikaga; 2) erinevate kulukomponentide põhjendatuse süvaanalüüs (sh. eksperthinnangud); 3) vee-ettevõtja tegevuskulude ning nende põhjal arvutatud statistiliste näitajate võrdlemine teiste vee-ettevõtjate näitajatega.

			võimatu pidada kahe-suunalist diskussiooni. On äärmiselt oluline, et enne meetodika rakendamist KA avaldab ning lepib kokku THI motivatsioonimehhanismis ning kulude võrdluse kriteeriumites.	
106	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Väljundeid määratlemata on võimatu aru saada, kuidas regulaator hindab erinevate kulukomponentide põhjendatust, seda nii kulude „erinevate kulukomponentide põhjendatuse süvaanalüüs“, kapitalikulude analüüs, kui investeringute analüüsi osas. KA peaks avaldama oma meetodika kulude põhjendatuse hindamisel. N: mille põhjal määrab KA kulubaasi ja suhtelise efektiivsuse kriteeriumi? Kuidas kasutatakse mineviku ja tuleviku andmeid? Kuidas kasutatakse detailset „üksikut üldisele“ kulude hindamist või „üldiselt üksikule“ ettevõtete vahelist võrdlust?	Juhend on välja töötatud ÜVVKS § 14 lg 2 tulenevat ning antud ülevaade regulatsioonis kasutatavatest üldprintsipiidest. Iga ettevõtte spetsiifika ja erisusi käsitletakse konkreetse kooskõlastamiseks esitatud hinnataotluse analüüsis
107	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Väljundeid määratlemata võib ärikulude ja nende põhjal arvatud statistiliste näitajate võrdlemine (nn. benchmarking) olla tähendusetu ning diskrimineeriv erinevate ettevõtete vahel. Samuti peab määratlema, kuidas kontrollida esitatud andmeid tagamaks andmete kooskõlalisis.	Võrreldakse võrreldavaid ettevõtjaid ning võrdluse aluseid selgitatakse menetluse käigus.
108	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	Regulatsioon ei täpsusta benchmarkingu (p 5.9.3) näitajate ega võrreldavate ettevõtete valikupõhimõtteid ega selgita, kuidas tagatakse andmete võrreldavus.	Juhendis käsitletakse regulatsiooni üldprintsipi. Analüüsi käigus ning võrdlust kasutades defineeritakse lähtetingimused .
109	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	Arvestades, et investeringute näol on tegemist olulisima kluartikliga enamuse vee-ettevõtete puhul, peab olema üheselt mõistetav, mida mõistetakse kapitalikulu ja investeringute analüüsi all (p.5.9.4 ja 5.9.5).	Mõisted on toodud Juhendis: Juhendi p 2.3 Investeringud reguleeritavasse varasse – ühekordsed kulud reguleeritava põhivara soetamiseks ja parendamiseks; Juhend p 2.5 kapitalikulu – müüdava veeteenuse hinda lülitatav kulu, mis on seotud põhivara soetamisega.
110	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	5.9 Kes ja kuidas (millise meetodika alusel) valitakse eksperdid?	Kui tekib vajadus eksperthinnangu järele, siis KA tellib selle vastavalt eksperdilt. .

111	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Milline on protseduur tagamaks, et kasutatavad eksperdid on sõltumatud?	Eksperte valides lähtutakse asjaolust, et tegemist on vastava eriala asjatundjatega, kellel puudub seos vee-ettevõtjaga.
112	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kuidas valitakse eksperte, kes oma eksperthinnangud annavad? Õiglane oleks, kui mõlemal osapoolel on võimalus valida ekspert, kes nõu annab.	vt. p 111
113	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Milliste parameetrite ja meetodika alusel valitakse benchmarkingu ettevõtteid välja;	vt. p 108
114	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	- Kuidas tagatakse andmete võrreldavus;	vt. p 108
115	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Kus saab tutvuda ammendava loendiga, millised ettevõtteid on valitud konkreetse vee-ettevõtte benchmarking ettevõteteks	vt. p 108; konfidentsiaalsuse huvides ettevõtete nimesid välja tuua ei ole võimalik
116	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Millisest avalikust allikast on antud benchmarkingu ettevõtete andmed kättesaadavad konkreetsele veeettevõttele?	vt. p 84 ja 108
117	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kuidas plaanib KA võtta arvesse ja kompenseerida inflatsiooni mõju igal aastal. Kulude põhjendatus ilma selge viiteta indeksile, motivatsioonimehhanismile ja võrdlusanalüüsile ei ole läbipaistev, sellega kaasnevad märkimisväärsed kulud ning administratiivne koormus?	ÜVVKS § 14 ² lg 7 tulenevalt peab vee-ettevõtja põhjendama veeteenuse hinna moodustamise aluseid ning andma oma majandustegevuse kohta vajalikke selgitusi. Seega põhjendama, miks on tema poolt veeteenuse hinda lülitatavad kulud näidatud suuruses vajalikud.
118	7.09.2010	KIK	Metoodikas ei ole hetkel üheselt kirjeldatud, kuidas võimaldatakse vee-ettevõttele täita ÜVKS § 14 lg 2 ja lg 10 (ka meetodika p.5.10) nõudeid. (Ettevõtte jätkusuutlikkus)	Juhendisse on lisatud p 7.4: Kui ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamiseks on saadud toetust riiklikest või Euroopa Liidu vahenditest, arvestatakse veeteenuse hinna kooskõlastamisel tagastamatu abi saamiseks võetud kohustustega (ÜVVKS § 14 lg 10) ning kontrollitakse, kas lubatud müügitulu on piisav vee-ettevõtja vaba rahavoo tagamiseks mõistlikel tingimustel saadud laenukohustuste täitmisel. Vajadusel muudetakse tagastamatu abi saamiseks võetud laenude arvelt soetatud põhivara kapitalikulunormi suurust.

119	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	<p>5.9 Üksikasjalikud probleemid kaetakse hiljem lisanduva efektiivsuse analüüsi käsitleva dokumendiga. Mitmete efektiivsuse hindamise käsitluste kasutamine annab tunnistust heast regulatsioonitavast, ja on sellisena teretulnud. Siiski võib üldise järeldusena välja tuua, et antud dokumendi rakendamisel on oht, et KA seob ennast ennatlikult mõne lähenemisega efektiivsusanalüüsile varem, kui ta seda sooviks. Täpsemalt, 'ekspertarvamused' (5.9.2) võivad kiiresti muutuda subjektiivseks; võrdlus teiste ettevõtetega on hea praktika, kuid nõuab häid andmeid ja ettevõtete-vaheliste erinevuste kontrollimist (nt. topograafia). Samuti ei ole selge, kuidas siinkohal kirjeldatud kapitalikuluanalüüs on seotud peatükkidega 6 ja 7.</p>	<p>Juhendi p 4 annab ülevaate veeteenuse hinda lülitatavates tegevuskuludest ja müügimahtudest, p 5 kapitalikulust ja reguleeritavast varast. Nimetatud punkte seob omavahel Juhendi p 7, milles on näidatud, et Juhendi p 4 ja 5 toodud komponendid lülitatakse muuhulgas veeteenuse hinda.</p>
120	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	<p>5.10 See punkt on ebaselge — kas siin viidatakse riiklike toetuste kontrollile?</p>	<p>Veeteenuse hinda on lubatud lülitada kulud mõistlikel tingimustel võetud laenukohustuste tagastamiseks kui ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamiseks on saadud toetust riiklikest või Euroopa Liidu vahenditest (Juhendi p 7.4)</p>
121	27.09.2010 nr. 209	EVEL	<p>01.11.2011 ÜVKS § 14 lg 10 sätestab, et „Kui ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni arendamiseks on saadud toetust riiklikest või Euroopa Liidu vahenditest, lähtutakse veeteenuse hinna kooskõlastamisel tagastamatu abi saamiseks võetud kohustustest.“ Metoodikast ei selgu, kuidas kavandatava teenuste hindade kooskõlastamisel tagatakse Euroopa liidu fondidest saadava abi taotluste aluseks olnud finantsproгноoside kohaste pikaajaliste teenuste hindade taseme säilimine. Seaduse kohaselt peab arvesse võtma kõiki olemasolevaid – nii EL fondidest saadud abi aluseks olevaid kui ka seniseid kohalike omavalitsustega ning teiste isikutega ühisveevärgi ja –kanalisatsioonirajatiste kasutamiseks, majandamiseks või ehitamiseks sõlmitud pikaajalisi lepinguid.</p>	<p>KA on seisukohal, et ÜVVKS § 14 lg 10 sätestatud kohustustena on käsitletavad Euroopa Liidu fondidest raha taotlemise saamiseks vajalik omaosalus, mis reeglina on ettevõtja poolne laen. Samuti nimetatud vara hooldamiseks, haldamiseks, välja vahetamiseks tehtavad kulud siis, kui need aset leiavad, nii nagu seda näeb ette ÜVVKS § 14 lg 2.</p>

6. Kapitalikulu

122	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	Vastava osa pealkiri peaks olema 'regulatiivne kulum', mitte 'kapitalikulu', samuti peaks selgitama seost (punktis 9.3) mille kohaselt kapitalikulud (ja mitte regulatiivne kulum) peaksid olema otse teenuse hinda lülitatud.	Tulenevalt ÜVVKS § 14 lg 9 antud õigusest töötada välja Juhend, jätab KA endale ka õiguse pealkirjade nimevaliku osas. vt. p 119
123	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	6.2 Vastavas punktis märgitakse, et selle jaoks kui 'ilmneb, et vara kuluminormid ei vasta vara tegelikule elueale', peab KA välja töötama käsitluse kapitalikulu arvutamiseks. Ehkki regulaatori käsitlus võib olla teoreetiliselt korrektne, on üsna tavapärane, et regulatiivse kulumi puhul kasutatakse varade eluigasid, mis on erinevad varade tegelikust majanduslikust elueast.	Kapitalikulunorm on Juhendi p 2.6 tulenevalt ajaperioodi pöördväärtus, mis näitab põhivara soetamiseks tehtud kulude lülitamist veeteenuse hindadesse. Kapitalikulunorm määratakse lähtuvalt põhivara kasulikust elueast.
124	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	6.3 Mida peetakse silmas 'piiraasta' all? See võib olla kas aasta, mis on andmete kättesaadavuse põhjal ajaliselt nii lähedal kontrolliperioodi algusele kui võimalik või märgistada hetke, et eristada erastamise eel ja selle järgselt soetatud varasid. Sellest ei järeldu ilmingimata, et reguleeritavate varade eluiga peaks erinema enne hinnaregulatsiooniperioodi algust ning selle perioodi jooksul tehtud kapitalikulu vahel, nagu vastavast punktist võib välja lugeda; pigem peaks varade eluiga põhimõtteliselt kajastama majanduslikku eluiga.	Piiraastaks võetakse aasta 2010. Veeteenuse hinna läbipaistvuse tagamiseks kasutatakse reguleeritava vara väärtuse leidmisel põhivara bilansilist jääkmaksumust arvestusperioodi lõpus. 31.12.2009 on võetud aluseks varade arvestuses, kuna see on viimane auditeeritud majandusaasta, kus ettevõtja kajastas oma varade väärtust teadmata Konkurentsiameti poolt rakendatavat regulatsiooni.
125	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	6.7 Üldiselt peetakse halvaks regulatsiooni praktikaks muuta reguleeritava vara hulka arvatavate varade väärtust, millele viitab fraas 'võib muuta enne piiraastat soetatud vara maksumust'. Esineb mitmeid pretseidente, mis toetavad seda, et reguleeritud kapitali väärtus on investorite jaoks üks olulisemaid võrdlusaluseid, mida regulaatorid on otsustanud mitte muuta muul juhul kui ainult erakordsetel tingimustel. Siiski on lubatud teatud tingimuste täitmiseks muuta regulatiivset kulumit, tagades, et see ei oma mõju	Kui vara hulgas on veeteenuse osutamise mitteseotud või mittevajalikke varasid, on regulaatoril õigus neid reguleeritava vara hulka mitte arvestada ka juhul, kui varasemal perioodil on see regulaatorile märkamata jäänud. Vead tuleb parandada ja hinna kooskõlastamisel lähtuda ÜVVKS § 14 lg 2.

			puhtale nüüdisväärtusele (NPV).	
126	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	6.8 Viide keskkonnaministri määrusele ei ole vajalik. Regulaatiivne kulum peaks põhinema varade majanduslikul elueal ning seda peaks muutma ainult teatud tingimustel.	Juhendi p 5.12.6 kohaselt jääb sisse viide keskkonnaministri määrusele olukorras, kus rakendatakse reguleeritavate varade arvestust (s.t ei lähtuta ettevõtte raamatupidamises kajastatust Juhendi p 5.12 toodud põhjustel) edaspidiste vaidluste vältimiseks.
127	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	6.6 Kes ja millal kehtestab piiraasta; kas ka siin on tegemist teatud meetodika kasutamisega?	vt. p 124
128	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kuidas kavatakse analüüsida kapitalikuluseid ja investeeringuid? Kas plaanitakse kasutada teatud varade standardkuluseid, vms. kas on teatud liiki kapitalikuluseid, mida regulaator ei pruugi lubada lülitada tariifi, jne.	Veeteenuse hinda lülitatakse reguleeritavalt varalt arvestatud kapitalikulu. Täpsema vastuse saamiseks palume veelkord tutvuda Juhendi p 5.
129	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	Investeeringute põhjendatuse hindamine on väga keerukas. Näiteks: Kas ettevõtte juhi sõiduk on vajalik investeering, kas miljoneid maksev GIS süsteem on vajalik?? See vajaks täpsemat ja konkreetsemat sõnastust.	ÜVVKS § 14 ² lg 10 sätestab, et Konkurentsiamet on kohustatud küsima valla - või linnavalitsuse arvamust hinnataotluse vastavuse kohta ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamise kavale. ÜVVKS § 14 ² lg 7 tulenevalt peab vee-ettevõtja põhjendama veeteenuse hinna moodustamise aluseid ning andma oma majandustegevuse kohta vajalikke selgitusi. Seega põhjendama, miks on tema poolt veeteenuse hinda lülitatavad investeeringud vajalikud ettevõtte jätkusuutlikkuse tagamise seisukohalt

130	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kas KA kehtestab ja avalikustab regulatiivsed raamatupidamisstandardid ja juhendid eriti selles osas, mis puudutab põhivara kajastamist? Ofwat on kehtestanud üksikasjalikud regulatiivsed raamatupidamisstandardid tagamaks nende järjepideva kohaldamise kõikide ettevõtete poolt ning majandusaastast majandusaastasse.	Eesti Vabariigis peab äriühing pidama raamatupidamisarvestust vastavalt kehtivatele seadustele ning järgima ÜVVKS § 7 ² lg 1-3 täitmist
131	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Mida tähendab piiraasta? Mis on piiraasta eesmärk? Kuidas on see kehtestatud?	vt. p 124
132	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	Millest on tingitud enne piiraastat soetatud vara puhul jääkmaksumuse arvestamine (punkt 6.7)? Peaks ikka lähtuma juba arvestatud amortisatsioonist. Muidu tekkib olukord et näiteks 10 aastat vana 1 mln kr maksva seadme jääkmaksumus on enne piiraastat 100 tuhat kr ning nüüd arvestatakse tema kuluks järgneva 10 aasta jooksul iga aasta 10 tuhat kr. Tegelikult aga tuleb antud seade juba piiraastale järgneval aastal välja vahetada.	Enne piiraastat soetatud varale arvestatakse kapitalikulunormid lähtuvalt vara järelejäänud kasulikust jääkelueast, mistõttu on välistatud toodud näide.
133	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Millistel asjaoludel teeks KA korrektsioone varade väärtuses ja kapitalikulunormides jne? Nende reeglites/põhimõtetes tuleks kokku leppida ning neid selgelt kommunikeerida enne mis tahes regulatsioonimeetodika rakendamist.	Juhendi p 5.12 on ära toodud olukord, millal teostatakse reguleeritava vara ja kapitalikulu arvestus
134	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	6.4 Lineaarne kapitalikulu arvestamise meetod on tuntud kontseptsioon, kuid KA peab tagama, et ta ei välistaks alternatiivseid käsitlusi, ning välja tooma, millistel tingimustel võib taolisi alternatiivseid käsitlusi kasutada.	KA peab põhjendatuks ainult lineaarse kapitalikulu arvestust, kuna vastasel korral tekiks oht, et vara soetusperioodi alguses soovib ettevõtja lülitada hinda rohkem kapitalikulu, et kooskõlastada võimalikult kõrge veeteenuse hind (tagamaks nii tulukust, mis ei ole kooskõlas ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 sätestatuga) ning hiljem mitte tagasi tulla hinda langetama kui kapitalikulu langeb. Lineaarne kapitalikulu meetod tagab selle, et investering lülitatakse võrdsetes osades veeteenuse hinda kogu investeringu kasuliku eluea jooksul.

135	27.09.2010 nr. 209	EVEL I lisa 1	Kulumi käsitles peaks arvestama, kuidas varade erinevad eluead võivad mõjutada ettevõtja tulusid peale seda, kui varad on täielikult amortiseerunud?	Juhend ei ole mõeldud majanduslase ülevaate andmiseks vt. p 3
136	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	6.10 See soodustaks läbipaistvust kui KA väljendaks selgelt, millistel juhtudel ta ei lubaks arvestada ettevõtete poolt kantud kapitalikuludega. Fraas 'kui ilmneb, et vara kuluminormid (kapitalikulunormid) ei ole põhjendatud' vajaks täiendavat selgitust, kuna tundub, et see on seotud pigem regulatiivse kulumiga kui kapitalikuludega (ehkki punkti sisu viitab kapitalikuludele).	Vt Juhendi p 5. Kuna ei ole võimalik ette näha ja koostada ammendavat loetelu mittepõhjendatud investeeringutest ja sellest otseselt tulenevast kapitalikulust (ebaotstarbekalt palju ja ettenägematud), jätab KA endale haldusmenetluse seadusest tuleneva kaalutusõiguse mittepõhjendatud investeeringute määramisel. ÜVVKS § 14 ² lg 7 tulenevalt peab vee-ettevõtja põhjendama veeteenuse hinna moodustamise aluseid ning andma oma majandustegevuse kohta vajalikke selgitusi. Seega põhjendama, miks on tema poolt veeteenuse hinda lülitatavad investeeringud vajalikud (sh tasuvusarvutuse). ÜVVKS § 14 ² lg 7 täitmine võimaldab ära hoida arusaamatusi mittepõhjendatud investeeringute ning kapitalikulu arvestamise osas.
137	29.09.2010 nr. 12-25/7175-1	KKM	Täpsustamist vajab ka kapitalikulu normiga seonduv temaatika. Kindlasti ei saa läheneda mingi ühtse keskmise kapitalikulu normiga kogu ÜVK infrastruktuuri osas. Erinevatele infrastruktuuri osadele (tehnoloogilised seadmed, automaatika seadmed, hooned ja ehitised jne) tuleks rakendada erinevaid kapitalikulu norme. Kaaluda tuleb, kas anda need kapitali kulu normid ette juhendis või lasta igal vee-ettevõtjal oma varadele vastavalt raamatupidamise seadusest ja raamatupidamise sisekorra eeskirjast ise määrata.	vt. p 123
7. Reguleeritav vara				
138	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Varade kajastamist turuväärtuses nõuab hea raamatupidamistava, kuidas erinevust soetusväärtusest-amortisatsioon arvestatakse tariifis?	KA eeldab, et ettevõtja peab oma raamatupidamist vastavalt parimatele raamatupidamistavadele.
139				
140	27.09.2010 nr. 6/1052315	Tallinna Vesi	Termin „netoväliskäive“ vajab täpsustamist.	Terminit „netoväliskäive“ ei kasutata.

141	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	7.4 KA viitab sellele, et käibekapitali peaks lisama aasta keskmisele reguleeritud kapitali väärtusele, et arvutada reguleeritud kapitali väärtus, milliselt arvutatakse lubatud tulukus. KA võtab käibekapitali arvestuse aluseks 5% majandusaasta netoväliskäibest. Ettevõtte vajavad ettevõtte tegutsemiseks käibekapitali ning pikas perspektiivis peab piisava käibekapitali taseme säilitamiseks kasutatava finantseerimise kompenseerima kas läbi reguleeritud kapitali väärtuse või eraldi. Kuid kuna erastamisel makstud hind sisaldab tavapärasel tasemel ettevõtte käibekapitali omandamist, ei ole tarvis käibekapitali eraldi muuta, eeldusel, et algne reguleeritud kapitali väärtus põhineb erastamisel tasutud hinnal.	KA jääb oma seisukoha juurde ja võtab käibekapitali arvestuse aluseks 5% ettevõtte põhitegevusega (veeteenuse osutamine) seotud lubatud müügitulust (Juhendi p 5.9).
142	27.09.2010 nr. 209	EVEL lisa 1	Punkt 7.6 annab mõista, et varad võetakse arvele nende jääkväärtuses?	Põhjendatud tulukus arvutatakse lähtuvalt reguleeritava vara hulka arvestatud põhivara bilansilisest jääkmaksumusest regulatsiooniperioodi lõpul (Juhendi p 5.7)
143	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	AS Tallinna vesi puhul on erastamisel omaniku poolt investeeritud vara väärtus tunduvalt kõrgem varade bilansilisest jääkväärtusest. Kas sel juhul võtab KA reguleeritava vara algväärtuse arvutamisel arvesse ka ettevõtte erastamisväärtust?	KA võtab põhjendatud tulukuse arvutamisel aluseks reguleeritud tegevuses kasutatava vara bilansilise väärtuse.
144	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Juhend ei reguleeri hetkel varade omandi küsimust. Tuleks kehtestada, et kõik vee- ja kanalisatsiooniteenuste pakkumisel kasutatavad varad loetakse hoolimata omandistruktuurile reguleeritava vara hulka.	Põhjendatud tulukust ei saa teenida varadelt, mis ei kuulu ettevõttele. Vee-ettevõtja saab veeteenuse hinda lülitada põhjendatud tulukust vaid lähtudes ettevõtte reguleeritud vara väärtusest ja teostatud investeeringutest. Kui vara ei kuulu vee-ettevõtjale, siis maksab ta varade kasutamise eest renti. Rendi summa põhjendatuse analüüsimisel võtab KA aluseks rendilepingus sätestatud vara põhjendatud hooldus kohustused, renditava vara kapitalikulu ja põhjendatud tulukuse renditavalt varalt.

145	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Väljapakutud varade väärtuse hindamine nende bilansilise jääkväärtuse põhjal viitab ajaloolistele nominaalhindadele. Varade väärtust oleks korrektne indekseerida inflatsioonimäärade võrra. Millistel asjaoludel keelaks/teeks KA korrektsioone varade väärtuses ja kapitalikulunormides?	Põhjendatud tulukus arvutatakse ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 tulenevalt vee-ettevõtja poolt investeeritud kapitalilt. Ettevõtjatel on kohustus oma raamatupidamises varasid õiglaselt väärtuses kajastada. Tulenevalt eeltoodust saab KA lähtuda vaid ettevõtja raamatupidamisarvestuses kajastatud varade väärtusest. Korrektsioone varade väärtuses ja kapitalikulunormides tehakse juhtudel, mis on kajastatud juhendi p 5.12
146	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Tagamaks aktsionäridele nende poolt makstud ostuhinna kompenseerimist ning vältimaks ettenägematut kasumit või kahjumit investoritele, peab algne reguleeritud kapitali väärtus (reguleeritav vara) olema omakapitali turuväärtuse ja võla bilansilise väärtuse summa eeldusel, et see ei ületa varade asendusväärtust. Seejärel tuleb ülalpool arvatud algele reguleeritud kapitali väärtusele igal aastal kohaldada THId tagamaks investeeritud kapitali ostujõu. RV indekseerimine ja inflatsiooni mitte lisamine WACCi arvutusse tagaks samal ajal inflatsiooni arvestamise, kuid samuti väldiks inflatsiooni kahekordset arvestamist. Juhul kui KA ei vii meie ettepanekuid metoodikasse, siis palume kommenteerida järgmisi küsimusi: 1)Juhul, kui investorit on motiveeriud maksma varade eest rohkem, kui nende bilansiline jääkväärtus, st et ta on investeerinud suurema summa raha kui bilansiline jääkväärtus, siis kas te eeldate automaatselt, et investor kaotab kogu ülekursina makstud investeeringu?2)Kas eeldate, et investorid võtavad infrastruktuuri ettevõtetesse investeerides THist tuleneva riski enda kanda?	Reguleeritud varadele lubatakse tootlust ehk teenida nendelt põhjendatud tulukust (WACC). KA kasutab põhjendatud tulukuse arvutamisel nominaalset WACC-i. Vt ka lisaks 145, 141
147	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kuidas võtab KA arvesse ülekursi, mis tekkis aktsionäride poolt makstava hinna ja varade bilansilise väärtuse vahest?	Veeteenuse osutamise on määratud vaid veevaldkonda teostatud investeeringutega. KA ei pea põhjendatuks veehinna muutusi tulenevalt aktsiahinna muutustest. Veehinda on lubatud lülitada vaid kulud, mis on otseselt seotud veeteenuse kvaliteedi parandamise või säilitamisega. Aktsia ülekurs veeteenuse

				kvaliteeti ei mõjuta. Vt. ka 145, 141
148	7.09.2010	KIK	<p>Pöörame Teie tähelepanu asjaolule, et Eesti riik on loonud vee-ettevõtluks krediidiliini Euroopa Investeeringupangast mahuga kuni 2 miljardit krooni, mida vahendab KIK ja millest tänaseks on teostatud väljamakseid ca 5% ulatuses. Enamik reguleeritavatest vee-ettevõtetest on seda laenu kasutamas. Juhul kui neil ei ole võimalik enam tagada laenude teenindamist, ei ole KIK-l arusaadavalt võimalik ka antud krediidiliinist laenude väljastamist jätkata. Kuna laenuressurssi antakse vee-ettevõtetele ainult sihtotstarbelise eesmärgiga, s.o. toetuse kasutamiseks vajaliku omafinantseeringu rahastamiseks, siis tähendab laenamise lõpetamine, et ka toetust ei ole võimalik väljastada. Hetkel on veemajanduse infrastruktuuri arendamiseks planeeritud investeeringumahust 6,4 miljardit krooni väljastatud ligikaudu 10%. Usume, et see on kõigi osapoolte huvides, et Euroopa abirahad siiski saavad õigeaegselt ja korrektselt kasutatud. Selle eesmärgi tagamiseks on meie hinnangul hädavajalik antud meetodikat täiendada selliselt, et ta väljendaks piisavalt arusaadavalt ja ühemõtteliselt, et vee-ettevõttele on lubatud teenida kogu varaga sellist rahalist tulu, millega on võimalik laenude tagasimakseid ja laenude intressimakseid teenindada.</p> <p>Ettepanek: Palume meetodikas kirjeldada, kuidas vee-ettevõtte põhivaraga teenitava tuluga võimaldatakse täita ÜVKS § 14 lg 10 nõuet, st kuidas vee-ettevõtte peab tariife määrama, nii et veeteenuse hind arvestaks ka tagastamatu abi saamisel võetud kohustustega.</p>	<p>Juhendisse on lisatud p 7.4 mis ütleb, et kui ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni arendamiseks on saadud toetust riiklikest või Euroopa Liidu vahenditest, arvestatakse veeteenuse hinna kooskõlastamisel tagastamatu abi saamiseks võetud kohustustega (ÜVVKS § 14 lg 10) ning kontrollitakse, kas lubatud müügitulu on piisav vee-ettevõtja vaba rahavoo tagamiseks mõistlikel tingimustel saadud laenukohustuste täitmisel. Vajadusel muudetakse tagastamatu abi saamiseks võetud laenude arvelt soetatud põhivara kapitalikulunormi suurust. Vt. ka p 121.</p>

149	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	7.10 Lõpetamata ehitised (nt ehitatavasse kanalisatsioonitorustikku valguv pinnasevesi) põhjustavad juba enne ekspluatatsiooni võtmist kulusid, neid ei lubata hetkel tariifi arvata; kuidas need kulud kaetakse?	Lõpetamata ehitised võetakse reguleeritavas varas arvesse reaalsete väljamaksete alusel.
150	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	7.10 Pakutud lähenemine ei ole kooskõlas rahvusvaheliste regulatsiooni praktikatega. Näiteks on Inglismaal ja Wales'is Ofwat'i eesmärk lükata edasi lõpetamata ehituste lisamine RV-sse, kuid mitte kuni ehitusperioodi lõpuni. See loob tasakaalu lõpetamata ehitustesse investeeritud kapitali kompenseerimise ja teenuste eest tasu saamise ajastamises.	vt. p 149
151	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Lõpetamata ehituste mitteamistamine RV hulka võib olla problemaatiline väikestele ettevõtetele, kel ei pruugi olla vahendeid suurte projektide finantseerimiseks, kui neil ei võimaldata teenida tulu varasemate investeeringute pealt.	vt. p 149
152	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kui investeeringud on regulatiivsetel eesmärkidel lubatud, siis tuleks lõpetamata ehitused arvata reguleeritava vara arvestusse kas olemasolevate varade hulka või investeeringute hulka. Kuna ettevõtte on varade eest juba maksnud, oleks ebaõiglane mitte lubada tulu teenimist lõpetamata ehitustelt võrreldes järgmise regulatsiooniperioodi kavandatud investeeringutega?	vt. p 149
153	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Vaadata üle luhtunud varade käsitlus punktides 6.10 ja 7.17, kuna praeguses sõnastuses võib see suurendada investeeringute riski ja seada seeläbi ohtu soovitud tulususe määra. (UK mõned regulaatorid ei ole luhtunud varasid RV hulgast välja arvanud, kui need näisid omal ajal mõistlikud investeeringud.)	Mittepõhjustatud (luhtunud) investeeringuid reguleeritava vara hulka ei arvestata. Võetud investeerimisriskide eest vastutab ettevõtja, mitte tarbija. Sellest tulenevalt ei saa veeteenuse hinna kaudu panna olemasolevaid tarbijaid vastutama ettevõtja poolt teostatud luhtunud investeeringute eest .

154	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	Peatükkidest 6 ja 7 ei ole mõistetav, kuidas võimaldatakse tariifi arvutusse kaasata investeeringuid ja varasid, mida kasutatakse ühe omavalitsuse territooriumil veeteenuste osutamiseks, kuid mis osaliselt on vee-ettevõtja bilansis või vee-ettevõtja poolt tasutud ja osaliselt on omavalitsuse bilansis ja/või omavalitsuse poolt tasutud. Peaks olema üheselt selge, et kogu veeteenuste osutamisel kasutatavat vara võib sõltumata vara registreeritusest kasutada tariifi aluseks oleva vara ja investeeringute arvestuses.	Põhjendatud tulukust lubatakse vaid varadelt, mis on ettevõtja bilansis ja kasutusel reguleeritavas tegevuses. Kui vee-ettevõtja rendib varasid, siis kajastub veeteenuse hinnas põhjendatud varade rendihind.
155	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Regulatsioonis peaks olema selgelt näidatud, kuidas leida RV algväärtust?	Reguleeritava vara väärtuse leidmisel võetakse aluseks reguleeritavas tegevuses kasutatav põhivara bilansiline jääkmaksumus regulatsiooniperioodi lõpus.
156	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kokku tuleb leppida tingimused, mille korral KA muudab/korrigeerib varade väärtust ja reguleeritavaid varasid – kuidas neid hinnatakse ja neis kokku lepatakse. See on eriti oluline kuna ühepoolsed korrigeerimised, mida on võimalik märkamatu läbi viia, seavad meetodika usaldusväärsuse tõsise ohu alla.	Juhendi p 5.12 tuleneb, et kui pärast 31.12.2009 on teostatud ettevõtja raamatupidamises kajastatud põhivara ümberhindlusi ja/või oluliselt muudetud põhivara kuluminorme või kui põhivara kuluminormid ei vasta selle kasulikule elueale, siis teostatakse reguleeritava vara ja kapitalikulu arvestus. Kui vara sisaldab teenuse osutamiseks mittevajalikke komponente on regulaatoril õigus neid sinna mitte arvestada ja seda ka juhul kui nt järgmises hinnamenetluses selgub, et mingil ajaperioodil on regulaator ekslikult lülitanud mittevajaliku põhivara reguleeritud vara arvetusse. Vead tuleb parandada ja hinna kooskõlastamisel lähtuda ÜVVKS § 14 lg 2.
157	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	7.7 Praeguses projektis on kaks viga. Esiteks, regulatsiooni puhul ei kasutata tavaliselt vara bilansilist väärtust reguleeritud kapitali väärtuse algseks hindamiseks, nagu selles punktis viidatakse. On teada olulisi regulatsiooni pretsedente ning on kindlad majanduslikud põhjused, miks algne hinnang peaks kajastama erastamisel varade eest tasutud hinda. Teiseks – ning võttes arvesse ülalpool punkti 6.7 kohta toodud märkust – üldiselt peetakse halvaks regulatsiooni praktikaks viidata, et regulaatoril on	vt. p 143

			õigus teostada vara väärtuse korrektsioone’.	
158	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Punkti 7.8 selgituste kohaselt ei arvata reguleeritava vara hulka immateriaalset põhivara ja tarkvara ja arvuti litsensid. Lisaks sellele kajastub seal kontol ka näiteks liitumisõigused või puhastustehnoloogia. Kuidas neid käsitletakse?	Liitumistasud teise vee-ettevõtjaga liitumisel lülitatakse reguleeritavasse varasse. Puhastustehnoloogia, kui reovee puhastamises otseselt kasutatav vara lülitatakse reguleeritava vara hulka.
159	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	7.11 KA sõnul peaks teistele ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse osutajatele tasutud liitumistasusid arvestama kui investeeringuid reguleeritud kapitali väärtuse hulka. Liitumistasud kajastavad juhtumit, kus tarbijad finantseerivad varad täies mahus mingil konkreetsel ajahetkel. Seda võib käsitleda investeeringuna, mis amortiseeritakse samal aastal või tegevuskuludena, mis kompenseeritakse läbi tarbijate poolt tehtavate maksete aasta jooksul. Kumbki stsenaarium ei avalda mõju reguleeritud kapitali väärtusele. Samuti peavad teistele ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse osutajatele tasutud liitumistasud saama kompenseeritud tarbijatelt saadud tasude kaudu, tagades et reguleeritud kapitali väärtus ei muutu.	Reguleeritava vara hulka ei arvestata tarbijate poolt makstud liitumistasudest soetatud põhivara. Vastasel korral tekiks olukord, kus tarbijad tasuvad infrastruktuuri väljaehitamise eest kahekordselt: esmalt läbi liitumistasu ning hiljem veeteenuse hinna kaudu. Teisele vee-ettevõtjale tasutud põhjendatud liitumistasud lülitatakse reguleeritava vara hulka, kuna tegemist on kuluga veeteenuse osutamiseks.

160	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	7.13 Tundub, et KA kasutab erinevaid reguleeritavate varade eluigasid vanade ja uute varade osas, kuid ei selgita selle eelduse põhjuseid. Veelgi olulisem, KA näide ei kajasta tavapärasest praktikast, kus WACC'i kohaldatakse algse ja lõpliku reguleeritud kapitali väärtuse keskmisele. Lisaks, viidates 2. peatüki arutelule, ei ole mainitud inflatsiooni kohaldamist reguleeritud kapitali väärtusele, millisel juhul peaks rakendama <i>nominaalset</i> WACC'i (kuigi KA ei too välja kas põhimõtteliselt on see KA poolt eelistatud lähenemine kompenseerimaks investoritele inflatsiooniga seotud riskide kandmist).	Juhendi kohaselt leitakse põhjendatud tulukus reguleeritud varade ja WACC-i korrutisena. Vt. p 146. Vanadele ja uutele varadele kasutatakse erinevaid eluigasid, sest vana vara eluiga ei ole sama, mis uuel varal.
161	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	7.17 Teatud tingimustel on luhtunud varad objektiivsed, nt suvilakooperatiivide torustike ülevõtmine (kokkuostmine) ja hilisemalt need rekonstrueeritakse, kuna olemasolevad on enamuses amortiseerunud. Kuidas sellised olukorrad lahendatakse reguleeritud varade koosseisus arvestades?	Rekonstrueerimiseks teostatud investeeringud lülitatakse veeteenuse hinda.
162	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	7.17 See punkt on samuti väga murettekitav, kuna KA jätab endale õiguse „korrigeerida“ reguleeritud kapitali väärtust. Seda peetakse üldiselt halva regulatsiooni praktika näiteks. Ning kui vara muutub luhtunud varaks muutunud majandusliku olukorra tõttu (punkt 2.9), siis võib selle väljajätmine reguleeritud kapitali väärtusest probleemi veelgi teravdada.	vt p.156 ja 161

163	29.09.2010 nr. 12-25/7175-1	KKM	<p>Probleemi näeme ka põhivara väärtuse määramisel nii reguleeritava kui mittereguleeritava vara osas, kuna praktikas valitseb täna tihti veel situatsioon, kus ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse osutamiseks vajaminev infrastruktuur võib kuuluda nii vee-ettevõtjale, kohalikule omavalitsusele või veel kellelegi kolmandale. Ka sellisel juhul on oluline tagada infrastruktuuri kui terviku kulupõhine ning jätkusuutlik haldamine. Omaette küsimusi tekitab nn „piiraasta“ mõiste kasutamine ning põhivara väärtuse hindamine enne piiraastat vara jääkväärtuse kaudu. Põhivara väärtuse hindamine enne piiraastat vara jääkväärtuse tõttu on probleemne seetõttu, et näiteks regionaalsete vee-ettevõtete (AS Emajõe Veevärk, AS Matsalu Veevärk jne) moodustamisel andsid kohalikud omavalitsused ÜVK infrastruktuuri ettevõttele üle null krooniga. Leiame, et varade majandamise ja ka näiteks tulukuse arvutamise seisukohast on otstarbekas sellise vara ümberhindamine vastavalt vara reaalsele väärtusele.</p>	<p>Põhitegevuses kasutatavale varale rakendatakse põhjendatud tulukust vastavalt varde raamatupidamislikule jääkmaksumusele. Raamatupidamiseseadus kohustab raamatupidamises varade väärtuse õiglaselt kajastama.</p>
8. Põhjendatud tulukuse arvutamine				
164	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	<p>Et tagada kooskõla reguleeritud vee-ettevõtete omandistruktuuriga teeme ettepaneku lisada antud punkti 8.1 (Põhjendatud tulukuse kindlaksmääramine) viide omavalitsuste omandi kohta; juhul kui selline punkt üldse vajalik on. Praktikas oleks siiski mõistlik arvesse võtta, et erinevate vee-ettevõtete riskitasemed võivad pigem erineda sõltuvalt nende suurusest kui ettevõtete omandistruktuurist.</p>	<p>Juhendis koheldakse kõiki vee-ettevõtjaid võrdselt sõltumata sellest, kes on ettevõtja omanikud. Kõikidele monopoolses seisundis olevatele vee-ettevõtjale rakendatakse ühesugust WACC-i olenemata ettevõtte suurusest.</p>
165	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	<p>8.2 Millise meetodika alusel leitakse põhjendatud tulukuse määr, kas meetodikaga on võimalik avalikult tutvuda?</p>	<p>Kuna WACC on ajas muutuv, siis avaldab KA aasta alguses (2011.a jaanuarikuu jooksul) WACC-i leidmise juhendi oma veebilehel.</p>

166	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL Evel	Põhjendada p 8.8 avaldus, et „regulaator võib sekkuda ettevõtjate finantseerimisega seotud otsustesse ning dikteerida kindla kapitali struktuuri“, see erineb UK ja teiste tuntud regulaatorite praktikast.	Vastavalt üldlevinud regulatsioonipraktikale määratakse konkreetne võla- ja omakapitali osakaal (50/50) ning sama osakaal võetakse aluseks ka kõikidele analoogset teenust osutavatele reguleeritavatele ettevõtetele (elekter, gaas, kaugküte, vesi). Seega ei kasutata võla- ja omakapitali osakaalu määramisel konkreetse ettevõtte bilansilisi näitajaid vaid kapitali struktuur määratakse regulatiivselt. Kuna võlakapitali hind on madalam kui omakapitali hind, siis tagatakse sellega kõikide ettevõtete ning ka vastavat teenust tarvitavate tarbijate võrdne kohtlemine. KA ei pea põhjendatuks kui näiteks mõne linna veetarbija hinda arvestatakse kõrgem põhjendatud tulukus ainuüksi põhjusel, et ettevõtte omakapitali osakaal on kõrgem kui mõnel teisel ettevõttel. Teiseks põhjuseks, mis tingib regulatiivse kapitalistruktuuri on asjaolu, et sellega saab suunata ettevõtete tegevust optimaalse kapitali struktuuri suunas. Eeltoodule tuginedes kasutatakse WACC-i arvutamisel kapitali struktuuri, millest 50% on võlakapital ja 50% omakapital (sama struktuuri kasutavad ka nt Luxembourg, Ungari, Iirimaa ja Prantsusmaa elektrivõrgud ning Luxembourg ja Itaalia gaasivõrgud).
167	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	8.8 Selle punkti sõnastus jätab KA-le õiguse 'dikteerida kindla kapitali struktuuri'. See ei ole kooskõlas heade regulatsiooni praktikatega ning motivatsioonil põhineva regulatsiooniga. Soovitaksime see fraas kustutada, kuna sellele järgnev fraas ('või siis kalkuleerida teenuse hinnad koos kindla kapitali struktuuriga') peegeldab laialdaselt levinud praktikast.	vt. p 166
168	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	WACCi leidmiseks kasutatav võla- ja omakapitali suhe (50/50) tundub olevat ülemäära täpselt ette kirjutatud ning vajaks põhjendamist!	vt. p 166

169	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Ei selgu, kas WACC on reaali- või nominaalväärtuses (nominaalväärtuses pole kooskõlas UK praktikaga, kus kõigis sektorites va. telekommunikatsioon, rakendatakse reaalsel WACC-i), maksueelne, - järgne või –neutraalne? Regulatsioon võiks olla WACC osas selge ning haakuda RV käsitlusega – kas RV väärtust indekseeritakse või mitte?	KA rakendab nominaalset maksueelset WACC-i. Juhendi p 6.2 tulenevalt leitakse põhjendatud tulukus, WACC-i ja reguleeritud vara korrutisena.
170	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Mõistame igati, et turegulatsiooni tingimustes võib regulaator sekkuda ettevõtete finantsotsustesse ja kirjutada ette teatud kapitalstruktuuri või arvutada teenuste hindu vastava kapitalstruktuuri puhul. Siinkohal soovime tungivalt, et regulaator omaks täielikku arusaama oma vastutusest ettevõtete majandusliku järjepidevuse eest ning sätestaks vastavalt ülalmainitule on vastutuse selgelt regulatsiooni eesmärkides	vt. p 166
171	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	On selgusetu, kuidas on KA WACC arvutuses inflatsiooni käsitlenud. Ei ole välja toodud, kas see on nominaalne või reaalne WACC? Juhul kui see on nominaalne kapitali hind, on selgusetu miks KA leiab, et Saksamaa inflatsioon on kohane võrdlusalus Eesti inflatsioonile? Kui kasutatakse arvutustes Saksamaa inflatsiooni, siis kas eeldatakse, et investorid teenivad kasu või kahju Saksamaa ja eesti inflatsiooni erinevusel? Kui see nii on, peaks KA avaldama oma seisukoha Saksamaa ja eesti inflatsioonist enne igat regulatiivset ülevaatus selleks, et investorid mõistaksid riski, mida nad võtavad.	KA avaldab iga-aastaselt oma veebilehel WACC arvutuse juhendi, milles antakse selgitused WACC arvutuse aluseks olevate komponentide kohta (vt. http://www.konkurentsiamet.ee kataloog energia- ja veeteenistus/hinna kooskõlastamine.
172	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kas KA metoodikas plaanitakse kasutada FCM (finantskapitali säilitamise (ingl k Financial Capital Maintenance ehk FCM) põhimõtteid ning kaitsta investeeritud kapitali ostujõudu inflatsiooni mõjude eest?	KA rakendab nominaalset maksueelset WACC-i, mis on kõrgem reaalsest (inflatsiooni arvestavast) WACC-ist .

173	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Jääb mulje, et kasutatakse maksueelset WACC väärtust, kuna puudub informatsioon võimaliku maksukilbi kohta.	KA rakendab maksueelset nominaalset WACC-i.
174	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	Punktid 8.5 ja 8.8 pole vastavuses. Mis mõte on punktis 8.5 toodud põhimõtete järgi kaalutud tulunormi arvutada kui punktis 8.5 on sätestatud, et oma ja võõrkapitali suhe on 50-50. Antud suhte kasutamine pole mõistlik kuna ettevõtetele kapitali struktuuri ettekirjutamine on liigne sekkumine ettevõtte juhtimisse.	vt. p 166
175	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kuidas Saksamaa 10-a võlakirja viimase 5 aasta keskmine on seotud Eesti riigiriskiga jne? Kas tegemist on nominaalse või reaalse riskivaba määraga? Kui nominaalse, siis Saksamaa inflatsioon on Eesti omast olnud märkimisväärselt erinev, kas KA eeldab investoritelt kasumi või kahjumi teenimist Saksamaa ja Eesti inflatsiooni vahe pealt.	vt. p 171
176	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	8.9 See punkt on liigselt ettekirjutav oma lähenemises määrata riskivaba määra, mida KA võiks soovida vältida. Lisaks, arvestades 2. peatükis tehtud kommentaare, ei ole selge, kas kasutatakse nominaalset või reaalselt riskivaba määra, sarnaselt reguleeriva kapitali väärtuse käsitlesele.	vt. 171 ja 172
177	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Miks riskivaba tulumäära arvutamise aluseks on just Saksa riigi võlakiri?	Riskivabaks tulumääraks võttis Konkurentsiamet 2010.aastal (edaspidi KA) Saksamaa 10-aastase võlakirja viimase viie aasta (2005.a - 2009.a) keskmise tulususe. Kuna riskivaba tulumäär on ajas muutuv, siis on ka võla- ja omakapitali hind ning WACC ajas muutuvad. Põhjuseks, miks kasutatakse Saksamaa võlakirja on asjaolu, et Eesti riik ei ole korraldanud pikaajalise tähtajaga võlakirja emissioone. Saksamaa võlakiri on sobilik, kuna tegemist on eurotsooni ühe suurema riigiga. Näiteks kasutab Saksamaa võlakirja tulusust ka Holland. Samuti on 10-aastane võlakiri oma iseloomult aktsiaga palju sarnasem kui aastase tähtajaga võlakiri. vt 171 ja 172

178	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Miks beetakordajate valik on piiratud sarnaste Euroopa ja USA ettevõtjate näitajatega?	On mõistetav, et Eestit, kui Euroopa Liidu liikmesmaad võrreldakse teiste Euroopa Liidu liikmesmaadega. USA on arvesse võetud valimi mitmekesistamise eesmärgil võttes arvesse asjaolu, et seal rakendatavad regulatsiooniprintsiibid on sarnased Euroopa Liidu liikmesmaadega
179	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Millise meetodika alusel leitakse riskivaba tulumäär?	vt. p 171 ja 177
180	27.09.2010 nr. 4-2.1/367	AS Viimsi Vesi	Milliste parameetrite ja meetodika alusel valitakse beetakordaja?	Beetakordaja (edaspidi beeta) näitab, kas ettevõtte on turul riskitaseme poolest keskmisest ettevõttest riskantsem või mitte. Turuindeksi beeta on üks. Kui aktsia beeta on alla ühe, siis aktsia risk on alla turu keskmise. Kui aktsia beeta on üle ühe, siis on aktsia risk üle turu keskmise. vt. p 171.
181	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Millistel põhimõtetel ja millistest allikatest valitakse riskivaba määr, ettevõtte risk ja riigirisk, beetakordaja, tururiski preemiad?	vt. p 171 ja 180
182	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	8.11-8.13 riigiriski preemia käsitlus peaks olema täpsemini selgitatud, et tagada, et seda arvestatakse ühe korra ning kooskõlas heade regulatsiooni praktikatega.	Eesti Panga hinnangul määratleb riigiriski see suhteline raha hulk, mida Eesti riik peab rahvusvaheliselt turult raha laenates maksma rohkem riigist, kellel on Eestist parem maksevõime reiting (nt Saksamaa). Kõige lihtsam on seda mõõta erinevusega valitsuse võlakirjaintresside määrades. Eesti valitsusel selliseid võlakirju ei ole ning seetõttu saab riigiriski hinnata rahaturuintresside erinevusi võrreldes, võttes aluseks Talibori ja Euribori noteeringute vahe. Kuna Saksamaa võlakirja tulususeks võetakse viimase viia aasta keskmine (vt <i>Juhend kaalutud keskmise kapitali hinna leidmiseks</i>) tulusus, siis on põhjendatud võtta Eesti riigiriski aluseks samuti viimase viie aasta Talibori ja Euribori noteeringute aritmeetiliste keskmiste vahe (2005 - 2009.a noteeringute alusel). KA kasutas Talibori noteeringute aritmeetilise keskmise leidmiseks allikat http://www.eestipank.info/ ja Euribori noteeringute aritmeetilise keskmise leidmiseks allikat http://www.euribor.org/html/content/euribor_data.html . vt p 171.

183	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	1) Punktides 8.9, 8.11, 8.12 ja 8.13 juures peaks olema toodud ka hetkel arvutustes kehtivad määrad või peaks olema toodud viited kust neid näha saab. See muudaks vee-ettevõtete arvutuste tegemise tunduvalt hõlpsamaks ja tagaks selle, et kõik vee-ettevõtted kasutavad sarnaseid arve.(Marko Mitt - Tartu Vesi).	vt. p 171
184	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	2) Miks on punktis 8.13 toodud tururiski preemia arvutamisel aluseks Euroopa ja USA tururiski preemia. Loogilisem oleks ju Ida-Euroopa. Mis tururiski mõeldakse. Kas riiki või valdkonda? See tuleks täpselt määratleda.	vt. p 171 ja 178
185	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	3) Kas ei oleks WACC arvutamise asemel mõistlikum määrata kindel tulunorm. Näiteks 7,5%?i. Kui intressid muutuvad kas siis peaks pidevalt hakkama vee ja kanali hindu ümber arvutama?	Ettevõtja tuleb hinda kooskõlastama, kui see ei vasta ÜVVKS § 14 lg 2 sätestatule. WACC-i kujunemise aluseks olevad komponendid vaadake üle kord aastas (jooksva aasta lõpus). Iga-aastased muutused WACC-s ei ole märkimisväärsed. .
186	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	4) Mis asi on punktis 8.12 toodud beetakordaja?? Kas see ei võiks metoodikas kirjas olla?	vt. p 171
187	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Miks ei tehta vahet kaalutud keskmise kapitali hinna arvutamisel suurte ja väikeste ettevõtete vahel? Regulatsioon ei peaks jätma muljet, et eelistatakse teatud suurusega vee-ettevõtjaid.	vt. p 165 ja 164
188	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	6) KA ei ole tulude arvestuses arvesse võtnud tulumaksu kompenseerimist.	vt. p 63
189	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	7) Kuna kõik aktsiakapitali investeerivad investorid teevad oma investeeringud eeldades rahalise tulu teenimist investeeringult ning kuna aktsiakapitali investoritele makstakse kompensatsiooni maksujärgsest kasumist, tuleks riigiriski preemia lisada omakapitali maksujärgsele kulule. KA praeguse metoodika kohaselt tuleb aktsiakapitali investorite tulusid veelgi vähendada, arvestades makse, mis tuleb maksta dividendide	vt. p 63

			väljamaksmisel. Metoodikale tuleks lisada dividendidelt makstav tulumaks või tuleks maksud arvestada eraldi lubatud tulu alla.	
190	27.09.2010 nr. 209	EVEL	8) ÜVKS § 14 lg 10 kohaselt peab müügitulu võimaldama laenu põhiosa tagasimaksed ja intressimaksed teostada. Regulatsioonis ei ole nimetatud ÜVKS nõuet üldse käsitletud ja selle rakendamisel võib juhtuda, et olukorras, kus abi korras soetatud varadelt ei lubata tulukust teenida, ei ole ettevõtte suutelised mh abi saamise eeltingimuseks seatud laene teenindama ja see võib viia ettevõtte laenude kohese tagasikutsumiseni pankade poolt oluliselt muutunud finantseelduste tõttu ja seejärel koguni pankrottideni. Eesti vee-ettevõtteid on finantseerinud paljud rahvusvahelised krediidiinstitutsioonid (NEFCO, EIB, NIB, EBRD). Käesolevast määrusest tulenevad regulatsioonid muudavad paljude ettevõtete jaoks võimatuks laenulepingutes seatud finantsnäitajate saavutamise (intressi kattekordaja, laenuteeninduse kattekordaja, minimaalne müügi marginaal jms.), mis võib tuua kaasa laenulepingute rikkumise ja sellest tuleneva leppetrahvide rakendumise või ka laenulepingute ennetähtaegse lõpetamise.	Abi korras soetatud varadelt ei ole lubatud arvestada põhjendatud tulukust, küll on lubatud arvestada põhjendatud tulukust abi saamiseks võetud laenukohustuse eest soetatud varadelt. Lubatud müügitulu sisaldab lisaks kapitalikulu, mille puhul on tegemist mitterahalise kuluga ehk siis rahavoogudes kajastuva rahalise väärtusega, mida kasutatakse laenude tagasimaksmiseks. Laenudega seotud intressikulud on oma iseloomult finantskulud, mida makstakse ärikasumist ehk põhjendatud tulukusest. Kui lülitada finantskulude all kajastuvad intressid samuti hinda peaks tarbija ettevõtja poolt võetud laenu intressid kahekordselt tasuma: esmalt läbi laenuga soetatud varadele antud põhjendatud tulukuse ja hiljem läbi finantskulu, mis oleks aga lubamatu. (Juhendi p 7.3, 7.4).
9. Lubatud müügitulu ja ühisveevärgi ja –kanalisatsiooniteenuse hindade arvutamine				
192	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Tulude nõue (lubatav müügitulu) on selgelt seotud väljundina nõutavate teenuse- ja kvaliteeditasemete saavutamise. Ehk sisendväärtused peavad tagama väljundväärtuste saavutamise	Kõiki kulusid Eesti seadusandluses sätestatud kvaliteedinõuete täitmiseks arvestatakse.

193	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Hindadesse lülitavate kulude juurde peaks lisama dividendidelt makstava tulumaksu, kuna seda makstakse riigile ning seda ei saa maksta investoritele. Vastavalt sellele tuleb punktis 9.3 äratoodud valemit muuta. Muul juhul vähenevad investoritele makstavad maksujärgsed tulud.	vt. p 63
194	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL	Peaks olema täpsustatud, mis juhtub, kui ettevõtja teenib liiga palju või liiga vähe müügitulu ja/või kasumit.	ÜVVKS § 14 lg 2 p 5 sätestab põhjendatud tulukuse.
195	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	Kui vee-ettevõtte ostab mõnes teeninduspiirkonnas teenust teiselt vee-ettevõtjalt siis tuleks vastavalt punktis 9.3. toodud valemile antud piirkonnas kehtestada eraldi hind. Muidu tekib segadus, et hind kehtestatakse ühtne aga selle tegelik kujunemine on erinev. Osades piirkondades on ühed kulukomponendid aga teistes teised ja hind ei saa olla sarnane. Seega peaks sisseostetud teenustega piirkondades olema eraldi hinna arvestus. Näiteks ei ole sisseostetud kanalisatsiooni teenusega piirkondades teenuse ostjal saastetrahvi riski (ta ei peaks mitte mingil tingimuse riigile maksma erisoodustus makse.	Igale konkreetsele vee-ettevõtjale, kellele teenust müüakse, kujundatakse hind tema kulusid arvesse võttes (ÜVVKS § 14 lg 2). Samas veeteenuse hindade kujundamisel vee-ettevõtja teistele tarbijatele (v.a. teised vee-ettevõtted) kujundatakse veeteenuse hind tegevuspiirkonna/tegevuspiirkondade ning seal paikneva reoveekogumisala/reoveekogumisalade keskmistest kuludest lähtuvalt konkreetse veeteenuse osutamisel (ÜVVKS § 14 ¹ lg 3; ÜVVKS § 14 lg 6). ÜVVKS ei näe ette vee-ettevõtja teistele tarbijatele (v.a. teised vee-ettevõtted) individuaalse hinna kujundamist.
196	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	Punktist 9.5 on ebaselge, kuidas kohaldatakse hinna arvutamist teenustele, millistele on mitmetes omavalitsustes kehtestatud erinevad tariifid era- ja juriidilistele tarbijatele. Samuti ei selgu, kuidas Konkurentsiamet kavatseb rakendada era- ja äritarbijate hindade ühtlustamist – kas proportsionaalselt muudetakse mõlemat hinda (eratariife tõstetakse ja äritariife alandatakse) või muul viisil?	Konkurentsiamet lähtub füüsilise ja juriidilise isiku hinna erinevuse korral ÜVVKS § 16 lg 11: Kui kohalik omavalitsus on käesoleva seaduse 2010. aasta 31. oktoobrini kehtinud redaktsiooni § 14 alusel füüsilistele isikutele kehtestanud väiksema hinna kui juriidilistele isikutele, siis kohustub vee-ettevõtja viima rakendatavad hinnad kooskõlla võrdse kohtlemise nõuetega nii, et aastane muutus füüsilise isiku ja juriidilise isiku hindade erinevuses ei oleks suurem kui 1/15 vee-ettevõtja poolt rakendatavate hindade erinevusest 2010. aasta 31. oktoobril. Veeteenuse hinna kehtestamisel käesoleva paragrahvi lõikes 9 nimetatud juhul lähtub Konkurentsiamet vee-ettevõtjale ettekirjutuse tegemise ajal kehtivas hinnas väljendatud proportsioonist.

197	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Hinnaarvutuse valem p. 9.5 peaks olema soovitusliku iseloomuga ning järgimiseks mitte kohustuslik, kuna regulatiivne tulu võib koosneda füüsilistest ja juriidilistest isikutest klientidele müüdud teenuste tuludest, va juhul kui tariifid kohealt ühtlustatakse.	Veeteenuse hinnad kujundatakse vastavalt Juhendi p 7.6. vt. p 196.
198	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kuidas kavatseb KA tariife ühtlustada kooskõlas seadusega, st kas kavatsetakse tõsta vaid füüsiliste isikute tariife või on tegemist suurema füüsiliste isikute tariifi tõusuga ja juriidiliste isikute tariifi alandamisega?	vt. p 196
199	29.09.2010 nr. 12-25/7175-1	KKM	Olulisema täiendusena tuleb juhendmaterjalilis välja tuua, et veeteenuse hinna arvutamise valemisse tuleb arvestada ka kõik mittereguleeritava vara jooksvaks hoolduseks ja suuremahulisemaks rekonstrueerimiseks tehtavad kulutused, sealhulgas laenu teenindamise kulu.	Mittereguleeritava varaga (vara mida otseselt ei kasutata ühisveevärgi ja – kanalisatsiooniteenuse osutamisel) seotud tegevusi hoolduskulud ja suuremahulised rekonstrueerimised (sealhulgas laenu teenindamise kulu), ei ole põhjendatud kajastada veeteenuse hinnas.
200	KIRI nr 577/07.09	AS Tartu Veevärk	Kas eraldi dokumendiga määratakse veeteenuste hinna taotluse avalduse ja lisaandmete vormid? Kui ei siis need võiks olla käesoleva dokumendi osa.	Hinnataotluse vormid ning nende täitmise juhendid avalikustatakse KA veebilehel kataloogis Energeetika –ja veeteenistud/Hinnaregulatsioon/Hinna kooskõlastamine/Vesi/hinnataotluse vormid)
201	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	Peatükkidest 7, 8 ja 9 ei selgu, millisel õiguslikul alusel jaotatakse põhivara reguleeritavaks ja mittereguleeritavaks varaks ning keelatakse mittereguleeritava varaga ärikasumi teenimine.	ÜVVKS § 14 lg 2 lubatakse hinda lülitada põhjendatud kulud, mis seaduse tähenduses on konkreetse veeteenuse osutamisega seotud kulud. Mittereguleeritava tegevuse kulud ei ole ega saa olla osaks reguleeritava teenuse hinna arvutamisel. Konkurentsiseaduse § 18 lg 1 p 2 sätestatakse, et iga toote või teenusega seotud tulude ja kulude kohta , on vee-ettevõtja kohustatud pidama eraldi arvestust lähtudes järjepidevalt kohaldatavatest ja objektiivselt põhjendatud arvestuspõhimõtetest, mis tuleb selgelt määratleda ettevõtja raamatupidamise sise-eeskirjades. Tulude ja kulude arvestus peab võimaldama hinnata, kas ettevõtja toote või teenuse hind on mõistlikus vahekorras toote või teenuse väärtusega.
202	27.09.2010 nr. 209 lisa 1	EVEL Evel	Tuleks täpsustada, kas hind vee ühiku kohta tähendab, et vee eest makstav tasu on ühikupõhine ning pole „ühenduse eest võetavat püsitasu“?	Iga konkreetse tasu korral tuleb määrata ühik s.t millise teenuse osutamise ühikule on tasu kehtestatud. Ühiku määramine veeteenuse hinnale ei tähenda, et püsitasu võtta ei tohi. Ka

				püsitasu (nt abonenttasu) on võimalik rakendada ühikupõhiselt, nt krooni/kuus, mis näitab millise perioodi eest peab tarbija püsitasu maksma.
203	27.09.2010 nr. 6/1052315	AS Tallinna Vesi	Kui KA jätab tähelepanuta AS Tallinna Vesi erastamislepingu tingimused, siis eeldame, et on läbi viidud lepingu tervet kehtivusperioodi hõlmav tasuvusanalüüs selleks, et neid küsimusi õiglaselt hinnata. Kas KA on nõus läbi viima analüüsi võrdlemaks tegelikku tulukust ex-ante kapitalikuludega? Ning kas KA oleks nõus avaldama vastava detailse analüüsi tulemused, et neid saaks analüüsida ja professionaalselt diskuteerida.	Hinna kujundamisel lähtub KA ÜVVKS § 14-st.
204	27.09.2010 nr. 209 lisa 2	EVEL	Arvestades vee-ettevõtluse investeeringute pikaajalist tasuvusaega on eluliselt tähtis kohalike vee-ettevõtete võime kaasata vahendeid pikaajalistelt finantseerijatelt (NIB, EIB). Määrusest tulenevad tulususe määrad muudavad selle ebatõenäoliseks. ÜVKSi on sisse toodud sademevee tasustamise küsimus. Regulatsioonis puudub aga sademevee käsitlus, mh pole osundatud aluseid, mille alusel sademevett võiks ja tohiks üldse klientidele arveldada, kuna teenuse kasutamiseks mõõtmisvõimalused puuduvad. Samuti tuleb metoodika väljatöötamise puhul pöörata tähelepanu asjaolule, et sademevee ja drenaaživee ärajuhtimine on lahendatud piirkonniti erinevalt. Lahkvoolse ja ühisvoolse kanalisatsiooni põhimõtteline erinevus mõjutab sellele teenusele osutatavaid kulusid ja teenuse hinda.	ÜVVKS § 14 lg 1 p 3 tulenevalt on üks veeteenuse hindadest ka tasu sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise eest. Seega kehtivad kõik Juhendis toodud põhimõtted ka sademe- ja drenaaživee ning muu pinnase- ja pinnavee ärajuhtimise ja puhastamise teenuse kohta. ÜVVKS § 15 lg 2 sätestab, et ühiskanalisatsiooni juhitava reo-, sademete-, drenaaživee ja muu pinnase- või pinnavee kogust arvestatakse või mõõdetakse ühisveevärgi ja -kanalisatsiooni kasutamise eeskirja kohaselt.
205	27.09.2010 nr LV-1/6621 lisa 1	Tallinna Linnavalitsus	9.3 Valemis 10 kasutatud terminoloogia võiks olla kitsam. Kasutada võiks standardtermineid nagu 'lubatud' (mitte põhjendatud) tulukus ning 'kulumi eraldis' (mitte kapitalikulu).	Juhendis kasutatav terminoloogia on toodud mõistete osas (Juhendi p 2) ning seda kasutatakse läbivalt kogu Juhendis. Termin põhjendatud tulukus tuleneb ÜVVKS-st.